National Library 55253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A 0N4
L
National Library
Bibliothèque Nationale
1985

VABA EESTLANE

Second class mail
registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL
JA NELJAPÄEVAL

Nr. 23 (3136) XXXIV aastakäik | Neljapäeval, 21. märtsil 1985 — Thursday, March 21, 1985 | Üksiknumbri hind 70 centi

Gorbatshov hoiatas Pakistani

USA surve Nikaraaguale toob vastukaaluks N. Liidu surve Pakistani vastu

WASHINGTON — Uus Kremli võimumees, Mihhail Gorbatshov, hoiatas erakordselt teravalt Pakistani Afganistani partisanide toetamise pärast. Hästiinformeeritud ringkonnad Moskvas teatasid, et Kreml kaalub veel mittemääratletud aktsioone Pakistani vastu, juhul kui president Reagan peaks jätkama Ameerika sõjalist survet Nikaraaguale.

Märgid, et Moskva kaalub Nikaraagua küsimuse ühendamist Pakistaniga on uus lähenemisviis Afganistani probleemile. Kas see suhtumine annab võimalusi poliitiliseks kauplemiseks on küsitav, ent on kindel, et uus N. Liidu juht on otsustanud leida lahendust olukorrale Afganistanis.

Gorbatshov andis oma hoiatuse edasi kohtumisel Pakistani presidendi Mohammed Zia al-Haq'ga ja välisminister Sahabzada Yagub Khan'iga, kes olid Tshernenko matustel Moskvas.

TASS'i teadeteagentuuri kirjeldus nende kohtumisest sisaldas eriti karme väljendusi.

Gorbatshov ja Gromõko olevat andnud Pakistani juhtidele „otsekohese ja põhimõttelise" kokkuvõtte Pakistani välispoliitikast.

Pakistani „agressiivsed aktsioonid" Afganistani vastu, mille valitsust hoiab võimul 100.000 N. Liidu sõdurit, viidavat läbi Pakistani territooriumilt tulevate agressorite poolt. Gorbatshov ja Gromõko rõhutasid, et see mõjutavat väga negatiivselt N. Liidu ja Pakistani vahekordi. Uus N. Liidu juht näib vaatlevat Aganistani probleemi hoopis uues ja palju karmimas perspektiivis. N. Liidu meedia on varemgi avaldanud süüdistusi Pakistani vastu, koos halastamatute vastuaktsioonide ähvardustega. Gorbatshov oma erakorraliselt karmi ja ähvardava käitumisega näitas, et ta nõustub nende süüdistustega.

Kohalikud allikad andsid mõista, et Zai'le surve avaldamine oli ajendatud N. Liidu võimetusest lahendama 5-aastast Afganistani probleemi, kui ka Reagan'i suurenenud survest Nikaraagua vasakpoolsele valitsusele.

Nendest allikatest pärinevate andmete kohaselt on N. Liit kaalumas õhutamaks Zia vastaste poliitiliste ringkondade tegevust Pakistanis, arvatavasti relvade ja muu abi näol piirilähedastel aladel nagu Baluchistan.

Arvatakse, et iga Ameerika sõjaline aktsioon Nikaraagua vastu kutsuks esile N. Liidu poolt toetatud võimuhaaramise katse Pakistanis.

Gorbatshovil oli ka kohtumine Nikaraagua presidendi Daniel Ortega'ga ja TASS'i teate kohaselt mõlemad „mõistsid karmilt hukka USA sekkumise Ladina-Ameerika siseasjadesse." Nad rõhutasid „rahvusvaheliste püüdluste tugevdamist õiglase poliitilise lahenduse leidmiseks".

Diplomaatilised vaatlejad Moskvas arvavad, et Nikaraagua ja Afganistaan probleemi ühendamisega Grobatshov tahab näidata, et N. Liit on võimeline kahjustama USA huve N. Liidu piirilähedastel aladel nagu Pakistan.

Washingtonil on pikaajalised sidemed Pakistaniga ja USA abistab praegugi Zai valitsust võitluslennukite ja muude relvadega umbes 3,2 miljardi dollari väärtuses,

abistamise-kokkuleppe alusel, mis sõlmiti pärast N. Liidu sissetungi Afganistani.

Ameerika allikad väidavad, et viimase aasta jooksul on Pakistani piiril olnud korduvaid relvastatud kokkupõrkeid ja sagedasi kahuritule rünnakuid Pakistani positsioonidele.

On üsna loomulik, et Gorbatshov tahab lahendada Afganistani dilemma, mis mõjutab halvasti N. Liidu suhteid Hiinaga, teiste moslemiusuliste maadega ja loomulikult läänerriikidega.

Ühes oma varajasemas artiklis Pravda süüdistas üksikasjalisemalt Zai valitsust, öeldes, et CIA'l on Pakistanis mitu baasi, kus antakse sõjaväelist väljaõpet partisanidele, kes siis saadetakse Afganistani.

Pravda ütles ka, et Ameerika nõuandjad õpetavat välja Zai politseiüksusi võimalike rahutuste mahasurumiseks Pakistani loodeprovintsides. Zai'd süüdistatakse ka selles, et kõik ameerika relvasaadetised Afganistani partisanidele lähevad läbi Karachi sadama Pakistanis.

Gorbatshovi kohtumist Zia'ga peetakse kohalike vaatlejate poolt N. Liidu ja Pakistani suhete madalseisuks. Zia'le oli see kolmandaks külaskäiguks Moskvasse viimase kahe ja poole aasta jooksul. Brezhnevi matuste aegu 1982. aasta novembris oli tal soe kohtumine Andropoviga, kes soovis tema abi poliitilise lahenduse leidmiseks Afganistani probleemile. Läbirääkimiste alustamise tingimuseks oli siiski igasuguse sõjaväelise tegevuse lõpetamine Pakistani piirialadel, enne kui võis hakata arutama võimalikku N. Liidu vägede väljatõmbamist Afganistanist. Sellest ei tulnud midagi välja ja olukord muutus staatiliseks nii poliitiliselt kui ka sõjaliselt.

Andropovi matuste aegu otsis Zai võimalust Tshernenkoga kohtumiseks, ent seda talle ei antud.

Seekord oli ta üks 25-st riigijuhist, kellega Gorbatshov kohtus pärast Tshernenko matuseid.

Gorbatshov kohtus ka Afganistani nukuvalitsuse kommunistliku presidendi Babrak Karmal'iga, kus mõlemad mehed „mõistsid karmilt hukka välismaise päritoluga agressiooni Afganistani vastu".

Eesti Vabariigi aastapäeva aktuse tegelasi Thunder Bays. Pildil vasakult Maimu ja Elle Palumäed, Vabadussõja veteran Karl Mitt, pastor Olvi Pint, sealse eesti seltsi esimees Jakob Millistver, klaveril Ingrid Puna-Bonofiglio. Foto: Tommy Tomson

Kulla hind tõusis

Seoses USA dollari hinna langusega on kulla hind maailmaturul „üles hüpanud", tõustes 35.85 USA dollari võrra möödunud teisipäeval. Kulla hind oli New Yorgis 339 USA dollarit.

MULKIDE SELTSI ÜLDPÄEV
ja
KOOSVIIBIMINE KOHVIGA
MUUSIKAT, LAULU JA MULGINALJU.
Pühapäeval, 31. märtsil kell 3 p.l.
Eesti Majas, keskmises saalis
JUHATUS

T. E. Aiandusklubi
neljapäeval, 28. märtsil 1985
kell 7.30 õ. Eesti Majas
P. Kristal — **mesilaste eest hoolitsemine kevadel**
M. Lepik — **mõni sõna üheaastastest lilledest**
VALGUSPILDID
Ukseauhind: mesilaspere
KÕIK TERETULNUD

Noored võrkpallihuvilised
VÕRKPALLI TREENING-ÕHTU
1. aprillil 1985. a. kell 7.30—9.30 õhtul
Kent Senior Public School,
980 Dufferin St. (Dufferin ja Bloor)
„Kalevi" VÕRKPALLIKLUBI KUTSUB TEID!
Soovime õpetada EESTI NOORTELE — tüdrukutele ja poistele 10—15. a. vanuses õiget võrkpalli tehnikat nn. kliinikutes.
Lastevanemad teretulnud!
Informatsiooniks hel. 233-2480, 233-6482,
Vivi Holmberg

EESTI RAHVUSTEATER
esitab oma 40. tegevuse tähistamiseks
pühap., 19. mail 1985 kell 3 p.l.
RYERSONI TEATRIS, 43 Gerrard St. E.
OPERETI
„KALURINEIU"
Pääsmed: $15.—, $12.—, $10.—. Eelmüügil Eesti Majas Abistamiskomitees alates neljap., 21. märtsist s.a. Tel. 461-1344

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Pühap., 14. aprillil kl. 5.00 õht.
VAIMULIK KONTSERT
Esineb Rooma lauluvõistluse medalist
New York **Nightingale-Bamford Chorale**
Maaja Duesberg-Roosi juhatusel
Sissepääs tasuta, kirikukorjandus

MAAKONDLIKU ESINDUSKOGU
KILLAPIDU
Laupäeval, 13. apr. kell 5 p.l. Eesti Maja saalides ja ruumides
Eeskava noortele ja vanadele
Einelaud ☆ Baar ☆ Tants ☆ Loterii
Pääse: $7.00, õpilased: $5.00 PUHASTULU EESTI MAJALE

T.E.R.R. „KUNGLA"
MAI-BALL
laupäeval, 11. mail, 1985. a.
Fountain Dining Room, Queen Elizabeth Building
☆ õhtusöök veiniga ☆ eeskava: salongitants ☆ tants ★ Bob Cringani 7'me-liikmeline orkester
Piletite tellimine tel. 493-1459
Pileti hind $35 isikult, noored alla 23 a. $27.50

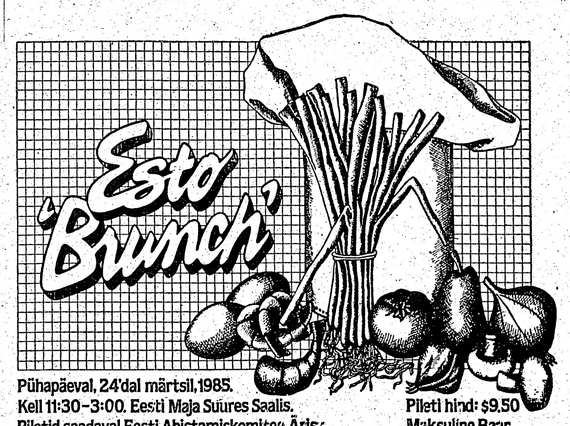

Pühapäeval, 24'dal märtsil, 1985.
Kell 11:30–3:00. Eesti Maja Suures Saalis.
Piletid saadaval Eesti Abistamiskomitee Äris.
Pileti hind: $9.50
Maksuline Baar
*Ülejääk läheb Eesti Maja toetuseks.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

TOIMETAJA: Hannes Oja

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

TELEFONID: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $54.—, poolaastas $30.— ja veerandaastas $16.—

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $68.—, poolaastas $37.— ja veerandaastas $19.—

Aadressi muudatus 70 c. — Üksiknumbri hind 70 c.

KUULUTUSTE HINNAD:
üks toll ühel veerul: $5.00, esiküljel $5.50

FREE ESTONIAN
Published by Free Estonian Publisher Ltd.
1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

Montreali Eesti Seltsi korraldusel tähistati 23. veebruaril Eesti Vabariigi 67. aastapäeva, millest Montreali eestlaskond suurearvuliselt osa võttis. Pildil lahkunute mälestamine, vasakul Endel Ruberg ja Montreali Eesti Segakoor, kes Ingrid Tärk'i juhatusel laulis „Palve langenute mälestuseks" (A. Abel). Foto: Meeme Sultson

Kommentaarid

Seoses N. Liidu kommunistliku partei keskkomitee poliitbüroo liikme ja partei peasekretäri Konstantin Tshernenko surmaga kerkib üles küsimus — kes on äsja uueks peasekretäriks valitud Mihhail Gorbatshovi kõrval Moskva võimutsentrumis poliitbüroos teised liikmed, mida need mehed taotlevad ja kuhu poole nad kalduvad? Nendel meestel on kindlasti väga palju ütelda N. Liidu sise- ja välispoliitika kujundamisel ning nende kaal on seda suurem ja hääl tugevam, et Gorbatshov peab esialgu tõenäoliselt leppima kollektiivse juhtimisega ning see võtab kuid ja võibolla isegi aastaid enne kui ta suudab oma mõjuvõimu täielikult maksma panna.

N. Liidu poliitbüroo koosseisu kommenteerijad peavad alati vajalikuks rõhutada, et partei kõige tähtsam võimuorgan, mille koosseis on nüüd kokku sulanud 10-le mehele, on vanade meeste kogu, kes on takerdunud vanade dogmade külge ning ei suuda enam orienteeruda kiiresti arenevas ja muutuvas maailmas. Statistilised arvud kõnelevad nende väidete poolt, kuna kümnest poliitbüroo liikmest on viis üle 70-ne aastat vanad, kolme eluaastad kõiguvad 60-ne ja 70-ne eluaasta vahemail ja ainult kaks meest on alla 60-ne aasta.

Poliitbüroo „senior citizen" on peaminister Nikolai Tihhonov, kes Tshernenko matuse tseremoonial sammus kohe peasekretär Gorbatshovi selja taga ja keda võib seega pidada võimujärjestuse redelil teiseks meheks. Tihhonov on 79-aastane, kuid tal pole ilmselt kunagi olnud ambitsioone partei peasekretäri kohale trügida ning sellega on ka seletatav, et ta on alati säilitanud oma positsiooni parteiredeli ülemistel pulkadel. Oma tõekspidamistelt on ta puine ja paindumatu marksist, kes tammub ikka veel vana rohtukasvanud rada.

Tihhonovile järgneb eluaastate arvult majandusteaduse doktor väliminister Andrei Gromõko, kes on 75-aastane. Gromõko ei ole partei tagatubade produkt, vaid nõukogude välisministeeriumi sünnitus, kes kogu oma pika eluaja on tegelenud välispoliitilistel positsioonidel, olles pikemat aega välisministriks ja viimasel ajal kõvakäeliseks ja põikpäiseks Moskva välispoliitika juhiks. Kuna uus peasekretär Gorbatshov on välispoliitilistes küsimustes võrdlemisi võhik ja algaja, siis on loogiline oletada, et Gromõko jatkab ka tulevikus Kremli välispoliitika juhtimist, kujunedes praegu Genfis toimuvatel tuumarelvade vähendamise nõupidamistel telgitaguseks niiditõmbajaks ja manööverdajaks.

Poliitbüroo liige Dinmuhhamed Kunajev on 73-aastane. Elukutselt mäendusteadlane, kuid pühendanud oma elu parteitööle. Kunajev on pärit Kasahstanist, kuid liitus N. Liidu kommunistliku parteiga juba 1939. aastal. Oma suurte teenete eest Kasahstani bolsheviseerimisel edutati teda pidevalt ning 1971. aastal valiti ta poliitbüroo liikmeks. Ääreriigi esindajana ei ole tal palju ütelda N. Liidu sise- ja välispoliitika kujundamisel ning tema peamiseks ülesandeks on anda vähemalt muljet, et Kremlis üritatakse võimu tasakaalustamist ning venelaste kõrval ka teistele rahvustele eluõiguse andmist.

Üle 70-ne eluaastaste gruppi kuulub ka 72-aastane Mihhail Solomentsev, kes nimetati kõrgele poliitbüroo liikme positsioonile pärast Brezhnevi surma, 1983. aastal. On tehnilise haridusega, lõpetades Leningradi polütehnilise instituudi 1940. aastal, mil võeti vastu ka N. Liidu kommunistliku partei liikmeks. Tegutsenud parteiliini kaudu juhtivatel ja vastutavatel kohtadel Kasahstanis ja Venemaal. Oli muuseas ka Vene Nõukogude Föderatiivse Sotsialistliku Vabariigi peaminister. Tüüpiline truualamlik parteitööline, kes andis pärast Brezhnevi surma oma toetuse Andropovile.

Moskva parteiboss Viktor Grishin on 70-aastane. Tema poliitiline karjäär on kulgenud Moskvas, kus ta on partei linnakomitee esimene sekretär. Omab tõenäoliselt mingisuguse tehnilise hariduse, kuigi nõukogude teadmeteteostes seda ei mainita. Poliitbüroo liige 1971. aas-

(Järg lk. 3)

Me lapsed on lootuse lapsed

Katrin Heyduck'i kõne Montreali Eesti Vabariigi 67. aastapäeva aktusel

Montreali eestlaskond pühitses Eesti Vabariigi 67. aastapäeva 23. veebruaril Taani kiriku saalis. Kõne pidas Katrin Heyduck-Kopvillem, kes kuulub Montrealis sündinuna nooremasse eestlaste generatsiooni. Avaldame selle eesti noore mõtteid ja tundeid väljendava kõne tervikuna.

Mul on väga heameel, et mulle on usaldatud austav ülesanne kõneleda Eesti Vabariigi suurpäeva tähistaval kokkutulekul.

Oleme kogunenud, et märkida Eesti Vabariigi kuuekümne seitsmendat aastapäeva. See on sündmus, mis äratab meie hingedes mitmelaadilisi tundeid. Rõõm ja kurbus, uhkus ja nukrus ulatuvad üksteisele käe kui me mõtleme Eesti Vabariigi sünnist ja Eesti rahva lühikesest vabadusest. Siiski on üheks määravamaks tundeks ühenduses Eesti Vabariigi aastapäevaga lootus — lootus Eesti tulevikku, lootus õigluse võidusse vale üle, lootus vabadusse. Olen kindel, et meie kõikide hingedes pesitsevad lootuse söed Eesti vabadusse. Need söed puhume säärasel päeval kui täna lootuse leegiks, mille soojus ja helk ulatub ka Eestisse.

Kindlasti on meie hulgas ka kahtlejaid, kes küsivad: kas on mõtet seda päeva enam tähistada? On ju meie vabaduse kaotusest möödunud aastakümneid ja Eesti vabaduse taastamine näib olevat üsna lootusetu.

Kuigi see on tõsi ja 24. veebruar võib tõesti mõnele meist tunduda ainult ühe kuupäevana, ajaloolise faktina, ei nõustu ma säärase suhtumisega,

sest mulle tähendab see päev palju rohkemat kui ainult üht sündmust 67 aastat tagasi.

Mulle on see päevaks, mil eestlased tulevad kokku, et uhkusega mõtelda oma maast, rahvast ja mõõtmatust kultuuripärandist. Mulle on see päevaks, kus eestlased uuendavad oma lootust vabadusse ja iseseisvusse.

Seistes teie ees täna kinnitan ma uhkusega: ma olen eestlane!

Kuigi ma pole kunagi Eestit näinud, olen ma sama uhke oma rahva ja maa üle,

kui igaüks teist, kes on sündinud ja kasvanud Eestis.

Kui minult küsitakse, mis on mu rahvuslik päritolu, siis vastan kõhklemata: olen eestlane! Kuigi olen kanadalane ja uhke selle üle, minu eesti päritolu on alati kaaluvam ja ma ei oska ennast kellegi teisena ette kujutada.

Milles siis väljendub minu eestlus? Saades emaks avastasin, et minu rahvuslik kuuluvus muutus

Katrin Heyduck-Kopvillem

mulle veelgi tähtsamaks kui varem.

Mu hinges nagu tekkis sügav vastutustunne oma rahva vastu.

Sellepärast õpetan oma lastele eesti keelt ja püüan neid kasvatada kodus, mida võiksin tõepoolest nimetada eesti koduks.

Ent ma pole oma püüdlustes üksinda. On sadu ja sadu minuealisi eesti noori, kes suhtuvad eesti rahvuslusse nagu mina. Üks tõend sellest on see, et Toronto Eesti Lasteaeda on raske lapsi paigutada. On nii rohkelt noori eesti vanemaid, kes tahavad oma lapsi kasvatada selges teadmises oma eesti päritolust, eesti minevikust ja kultuurist.

Miks olen ma siis eestlane? Sellele võib väga kergesti vastata. Meenutagem ainult viimaseid Ülemaailmseid Eesti Päevi Torontos.

Managem silmade ette lippude mere Toronto Raekoja väljakul. Meenutagem tuhandeid vabadusnõudmise rongkäigus, laulupeol, valguspeol

kas pole põhjust olla uhke, et sa oled säärase „eliit-klubis" täisõiguslik liige.

Üks globaalne „eliit klubi", mille liikmed ei pea paljuks tulla kokku kõigist maailmakaartest, et näidata maailmale, kes me oleme ja samas tugevdada omavahelisi sidemeid. Kohtasin noori Saksamaalt, Rootsist ja mõnest teisest mitte ingliskeelt kõnelevast maast. Meie omavaheline, meid siduv keel oli eesti keel. Küllaltki paljudelgi minuealistele sai siis selgeks meie vanemate püüdlused, kes olid meile andnud selle ainulaadse võtme, eesti keele, millega avasime globaalse eestluse tare ukse.

See on tõepoolest üks suur sõprusring. Elades Hollandis, oli meie kodu alati avatud igale eestlasele — kas sõbrale, tuttavale või võõrale.

Samas kogesin nii palju külalislahkust eesti perekondades, kui ise reisisin Euroopas. See, et ma oli eestlane avas mulle paljud uksed.

Säärane ühtekuuluvus, kokkuhoiu tunne, lahkus ja sõbralikkus kogu maailmas — kas pole see midagi ääretult toredalt! Pole siis ime, et ma olen eestlane, ühe tõelise eksklusiivse klubi liige!

Minu vanemad olid Kanadasse jõudes küllaltki noored, et ilma igasuguse raskuseta assimileeruda, muutuda kanadalasteks. Nad keeldusid seda tegemast ja tänu neile ja mu vanaemale, minu vend ja mina kasvasime üles tõelises eesti kodus, säärases, mida mina püüan nüüd luua. Tõsi, kohati oli meil raskusi oma Kanada sõpradele selgeks teha, miks me räägime üht võõrast keelt, miks tantsime rahvatantsu siis, kui nemad suusatasid või mängisid palli. Tänu minu vanematele ja eesti ühiskonnale olen ma enese arvates laiema silmaringiga kui mu kanadalastest sõbrad ja mu hinges on lootus ja usk eesti rahva tulevikku. Ma loodan, et seda lootust on piisavalt ka meie vendadel-õdedel Kodu-Eestis. Lootus on tunne, mis aitab taluda raskusi ja kannatusi ning annab jõudu tulevikuks.

Me peaksime oma lootust enam ja enam süvendama

ja sellele lootusele tuginedes üles kasvatama tugeva kolmanda eesti kanadalaste põlvkonna.

Nemad viivad eestlust edasi. — Selle suure tööga peame alustama nüüd, sest meie lapsed on lootuse lapsed ja nii kaua kui püsib lootus, püsib ka eesti rahvas.

misele oma senised seisukohad riigikaitselistes küsimustes ning arvestaksid praeguse rahutu ja ebakindla ajastu realiteetidega. Mulroney valitsus kavatseb seda Kanada suveräänsust silmas pidades nähtavasti teha, ignoreerides sealjuures vastasparteide ja naiivsete rahuorganisatsioonide vastuväiteid, mis sageli ühtuvad N. Liidu propagandafraasidega.

K. A.

Riigikaitse päevakorral

Kanada valitsused, parlament ja avalik arvamine on minevikus erakordselt vähe huvi tundnud riigikaitseliste küsimuste vastu. Kui liberaalide valitsus peaminister Pierre Trudeau juhtimisel lasi Kanada sõjaväe ja riigikaitselise varustuse sihikindlalt kokku kuivada ja laguneda, siis jäi massimeedia selle kõdunemisprotsessi suhtes üllatavalt ükskõikseks. Ja parlamendis ei kostnud hoiatavaid hääli, kui Trudeau riigikaitselisi kulutusi pidevalt vähendas ja NATO liitlased Kanada vähest panust ühisele kaitseorganisatsioonile mõnitama ja naeruvääristama hakkasid.

Möödunud aastate ükskõiksuse taustal tundub parlamendis järsku tekkinud huvi riigikaitseliste küsimuste vastu ootamatu tuulepuhanguna, mis häirib senist rahulikku ükskõiksuse ja minnalaskmise mentaliteeti. Mõlemad opositsioonparteid — liberaalid ja sotsialistid — on erutatud ja häiritud, et valitsus ei kavatse parlamendis arutusele võtta moodsa radariliini ja uue kaitsesüsteemi rajamist koos Ühendriikidega Kanada põhjaaladele, millede ülesandeks on avastada sõja puhul Kanada ja Ühendriikide ründamiseks saadetud nõukogude pommilennukeid ja tiibrakette ning sekkuda tulevikus tõenäoliselt ka n.n. Star Wars operatsioonides-se.

Uue radarivõrgu planeerimine on toimunud koostöös Kanada ja Ühendiikide kaitseministeeriumidega pikema aja jooksul ning nüüd on jõutud lõpuks nii kaugele, et peaminister Mulroney ja president Reagan kirjutasid vastavale kokkuleppele Quebeci Citys toimunud kohtamisel alla. Kokkuleppe kohaselt läheb Kanada põhjaaladele rajatava uue radarivõrgu rajamine, senise DEW (Distant Early Warning) asemele maksma 1,5 miljardit dollarit, millisest summast lõviosa paneb välja Washington. Kuid kokkulepe hõlmab pikemas perspektiivis ka teisi kaitseseadmeid, millede eelarve tõuseb kogusummas aukartustäratava arvuni — 7 miljardi dollarini.

Häiriv ja problemaatiline küsimus Kanada vaatevinklist seisab selles, millises ulatuses ja kapatsiteedis uus kaitsesüsteem rajatakse — kas on siin tegemist ainult radariseadmetega vene lennukite ja madalalt lendavate tiibrakettide avastamiseks või on tõesti rakendamisel palju kaugeleulatuvam projekt, mis on ühenduses Ühendriikide praegu uurimisel oleva n.n. Star Wars süsteemiga. Viimane võimalus ongi selleks häirivaks okkaks, mis irriteerib Kanada liberaale ja sotsialiste, kes on president Reagani algatusel plaanitseva maailmaruumi kaitsesüsteemi vihased vastased, andes sellega kahjuks kaudselt oma toetuse N. Liidu seisukohtadele Genfis alanud tuumarelvade piiramise läbirääkimistel.

Vaielused parlamendis Kanada ja Ühendriikide riigikaitselise koostöö käsitamisel on muutunud paiguti erakordselt ägedaiks ning mõlemate opositsioonparteide — liberaalide ja konservatiivide — sõnavõtjad on läinud isegi nii kaugele, et peaminister Mulroneyle on antud Ühendriikide 51. osariigi kuberneri tiitel, millega tahetakse mõista anda, et peaminister teeb Washingtonile liiga suuri järelandmisi, mis lõikavad sisse juba Kanada suveräänsusesse.

Opositsiooniparteide esindajate sõnavõtud on kahtlemata ülepakutud ja poliitilistes huvides teravusteni viidud, kuna Ühendriikide ja Kanada vahel on juba liberaalide valitsuse ajal loodud tihe koostöö riigikaitselistes küsimustes, mille üksikasjalisel analüüsimisel samuti võib küsimusmärgi alla panna Kanada suveräänsuse. Nii olid DEW radarijaamad Kanada põhjapiirkondades mehitatud ameerika ekspertide ja sõjaväelastega, mis võibolla kõige paremini iseloomustab senise koostöö ulatust.

Tegelikult ei ole Kanadal teist võimalust kui arendada ameeriklastega tihedat koostööd Põhja-Ameerika kontinendi kaitsmiseks. See koostöö on muutunud eriti vajalikuks sõjalise tehnoloogia tohutu arengu tõttu Teise maailmasõja järgsetel aastatel, mil Ühendriikide ja N. Liidu arsenalid on ülekoormatud kontinentivaheliste rakettidega ja tuumalaengutega, mida on võimalik saata Venemaa aladelt üle Põhja-Jäämere jääväljade Kanada ja Ühendriikide linnadele. Kanada ei ole suuteline ega võimeline oma pikka hõredalt asustatud põhjapiiri kaitsma, eriti veel kui Kanadas on seni nii juhtivates ringkondades kui ka rahva hulgas väga vähe huvi tuntud oma riigi territooriumi kaitsmise küsimuste vastu. Kanada vajab tungivalt Ühendriikide abi ja seda abi on Ühendriigid valmis pakkuma ja andma, kuna Washingtoni strateegidele on selge, et võimalikus tulevases sõjas peavad ameeriklased ka ise arvestama kallaletungiga põhja suunast. Ning selle kalleletungi tagasilöömiseks tuleb organiseerida vastupanu juba kaugel põhjapiirkondades, mis kuuluvad Kanada territooriumi alla.

Paljud Kanada poliitikud, eriti praeguste opositsiooniparteide ridades, unistavad ikka veel neutraalsusest ja on nähtavasti arvamisel, et range erapooletu joone väljakuulutamisel ja selle rakendamisel võib Kanada jääda sõjast puutumatuks. Kui kaugele ja kui libedale pinnale selliste lootustega minnakse, selgub liberaalide partei juhtiva poliitiku Jean Chretieni ühes hiljutisest sõnavõtust Kanada parlamendi ühes komisjonis, kus ta vihjas kaitseseadmete likvideerimise vajadusele Kanada põhjapiirkondades, kuna need võivad ärritada venelasi ja põhjustada sõja puhkemisel kallaletungi Kanadale.

Kanada ja Ühendriikide sõjalise koostöö vastase suurimaks mureks on ilmselt tuumarelvade võimalik toomine Kanada põhjapiirkondades asuvatesse lennuväe baasidesse, mis on antud kasutada ameerika õhujõududele. See mure on teataval määral mõistetav, kuid suur osa kanadalasi unustab sealjuures, et nende julgeolek ja rahu baseeruvad Ühendriikide tuumarelvade kaitsekilbile. On aeg, et Kanada valitsus ja rahvas võtaksid revideeri-

Shveitslased ei taha pikemat puhkust

GENF (Reuter) — Töökad shveitslased on lükanud tagasi ekstra nädala palgalist puhkust. Seda näitavad mitteametlikud tulemused hiljutisel rahvahääletusel. Hääletusel oli valitsuse ettepanek, et kõikidele üle 40-aastastele garanteeritakse viis nädalat palgalist puhkust senise nelja nädala asemel. Hääletust läbiviinud ametnikud ütlevad, et 14 Shveitsi 24 kantonist lükkasid ettepaneku tagasi.

Iisraeli kokkupõrge liibanonlastega

Üks sai surma ja 350 võeti kinni ülekuulamiseks Iisraeli üksuse poolt, kes tegid oma viimase aja suurima kättemaksurünnaku shiite muhameedlaste vastu Liibanoni lõunaosas. Kinnivõetuist 17 arreteeriti ja viidi ära. Iisraeli üksused lasid õhku 3 maja ja auto. Rünnaku ajal oli külas 40 prantsuse ÜRO julgeolekuüksuse sõdurit ja vaatlejat. Iisraeli sõdurid tulistasid surnuks mehe, kes püüdis põgeneda. Teatest ei selgunud, mille eest neile kätte maksti.

VALVEARST NÄDALALÕPUL

23. ja 24. märtsil
dr. A. Rebane, tel. 461-6383

30. ja 31. märtsil
dr. J. Marley, tel. 921-7777

Vaiko Vooremaa Euroopa karikavõitja

Tänavused Euroopa meistrivõistlused jääpurjetamises DN-klassis peeti Rootsis Gränna linna lähedal Vätterni järvel. N. Liidu koondis koosnes eesti jääpurjetajaist — mulluste maailmameistrivõistluste hõbemedalimees ja Euroopa meistrivõistluse viiendale kohale tulnud Vaiko Vooremaa, endised maailmameistrid Mati Kuulmann ja Ain Vilde, Enn Normak ja Vello Jürjo.

Euroopa meistrivõistlusele eelnenud Euroopa karikavõistlusel võitis nelja poolaka ees karika eestlane Vaiko Vooremaa. Varem on Euroopa karika võitnud ainult Ain Vilde, ka see juhtus Rootsis, kuid kolmteist aastat tagasi.

Stseen TERR „Kungla" rahvatantsulavastusest „Rätsepa Juhani seiklused", mis esitati 9. märtsil Seneca College'is. Foto: Vaba Eestlane

40 aastat Eesti Rahvusteatri asutamisest

Teater tähistab juubeliaastat „Kalurineiu" kordusetendusega — Kitzberg-Simmi „Kosjasõit" Seedrioru Suviharja lavastuseks

Eesti Rahvusteater alustas oma tegevust kutselise teatrina Kaarel Söödori juhtimisel 1945. a. Schwarzenbeckis, Saksamaal. Siirdus siis Oldenburgi ja tegutses elujõulisena kuni emigreerumiseni ülemere maadesse. Teater avas uuesti uksed, mitte kutselisena, 1951. aastal Torontos.

Viimase 34 aasta jooksul Torontos ja Seedriorul on teater andnud 82 lavastust ja loendamatuid ringreisi etendusi teistes Kanada ja USA keskustes. Praegu on teatril 22 liiget. Ühenduses juubeliaastaga usutles „Vaba Eestlane" lavastajat Lydia Vohu-Viksteni.

Lydia Vohu

— Pärast ESTOT on meie ühiskonnas valitsenud vaikus ja peaaegu tegevusetus, eriti mis puutub teatrisse. On sul selle kohta midagi öelda?

Tõsi, pärast ESTO't olime vist kõik nii kurnatud, et sügise saabudes nagu ei jõudnud midagi ette võtta. Ei tohi unustada, et Eesti Rahvusteater andis ESTO'l kaks suurlavastust: „Rummu Jüri" Seedriorul ja „Kalurineiu" Torontos. Viimast mängiti kolm korda. Tolles lavastuses oli koos orkestriga 65 tegelast ja peeti üle 60 proovi. Lisaks puht lavastuslikule tööle võttis ESTO teatritoimkonna töö kah omajagu aega ja pingutust — see kestab veel praegugi.

— „Kalurineiu" kordusetendus mis ajendas seda?

Eelkõige loomulikult publik. Soove kordusetenduseks on registreeritud arvukalt. Kuuldavasti jäi paljudel Toronto inimestel ESTO ajal operett nägemata ja ma loodan nende osavõttu kordusetendusest, kuigi see toimub maikuu pikal nädalalõpul. Pealegi on ühekordseks etenduseks vaja vähemalt 550—600 liikmelist vaatajaskonda, et säärase kalli lavastusega ots-otsaga kokku tulla. Ajaline element olenes täiesti saalide saadavusest. Sügisene etendus ei tule paraku kõne alla, kuna mõned nooremad osalised peavad õpingute tõttu siirduma välismaale.

— Oled määritlenud, et „Kalurineiuga" tähistab Eesti Rahvusteater oma 40-aastast juubelit. Miks just „Kalurineiu"?

See operett on üks suuremaid lavastusi, millega Rahvusteater on välja tulnud ja ma kahtlen, kas me oleme enam võimelised midagi taolist kordama. Seega oleks nagu sobiv küllaltki aukartustäratavalt pikka tegevusaega tähistada „Kalurineiu" taolise suurlavastusega.

Kas tegalased on ikka samad?

Jah, välja arvatud Liina Purje-Lepik. Tema abieju algas „Kalurineius" ja nüüd on ta jõudsalt emaks saamas. Ta asemikuks on Elna Libe.

On sul veel midagi teatritööst pajatada?

Mainisid enne tegevusetust. Sügis ja talv olid tõepoolest vaiksed, ent nagu sageli teatritöös, nii lõi välk ka seekord järsku sisse. Seedrioru pühitseb sel aastal oma 30-ndat aastapäeva ja sealt tuli ettepanek vabaõhu lavastuseks nende Suviharja pidustustel. Lavastangi seal Kitzberg-Simmi „Kosjasõidu" — ametlikult nimetatud — jant neljas vaatuses laulu ja tantsuga.

— Kuidas sa jõuad kahe lavastusega korraga töötada. Nõuab junende uurimistööga.

— On sul midagi öelda „Kosjasõidu" tegelaskonnast?

„Kosjasõidu" esimest lavastusest löövad kaasa E. Komi, E. Kink, E. Kastein ja R. Tralla. Neist Komi ja Tralla mängivad samu osi kui 28 aastat tagasi. Veel teevad kaasa O. Kalm, T. Norheim, E. Luksepp, E. Õunapuu, H. Lillioja, K. Viires, J. Kivisild ja T. Ruutopõld. Kai Käärid on tantsu ja liikumisjuhiks ja ta teinepool Arni Käärid on vastutav lavalise muusika eest koos abilistega Kaasa lööb ka Seedrioru rahvas nagu alati.

— On sul midagi öelda „Kosjasõidust, kui teatritükist?

See on üks lõbus lugu ladusas külamiljöös. Mis mind pisut muigama ajab on see, et kuigi enamus tegevusest toimub külamiljöös, kulgeb üks vaatus siiski linnas ja ajalehe toimetuses. „Kalurineius" ma jagelesin ajakirjanikkudega ja „Kosjasõidus" pole nad mind kah maha jätnud. Huvitav on ka märkida, et kuigi „Kosjasõidu tegevus toimub aastakümneid tagasi on põhilised inimlikud probleemid siiski jäänud asamaks.

— Kuidas arenevad mõlema lavastuse eeltööd.

„Kosjasõidu" proovid käivad, „Kalurineiu" ettevalmistused on peaaegu lõpetatud ja ülessoojendamine algab kõige lähemas tulevikus.

Lõpetame jutuajamise Lydia Vohu-Viksteniga ja soovime talle head kordaminekut tema suurtes ettevõtmistes. Näib, et Toronto kesine teatrihooaeg lõpeb keskmise käraga ja elevusega.

Kommentaarid

(Algus lk 2)

tast. Tundub, et Grishin on väga väikese amplituudiga mees, kelle silmaring on surutud Moskva ja selle ümbruskonna raamidesse.

60-ne aastate klassis on poliitbüroos kõige vanemaks meheks 66-aastane ukrainlane Vladimir Shtsherbitski, kes on praegu Ukrainas kommunistliku partei esimene sekretär. Ka Shtsherbitski on tehnilise haridusega, kuna ta lõpetas Dnepropetrovski keemilise tehnoloogia instituudi. Tema karjäär on toimunud peamiselt Ukrainas, kus ta on truult parteid teeninud juhtivatel kohtadel, muuhulgas ka Ukraina peaministrina. Poliitbüroo täisõiguslikuks liikmeks nimetati 1971. aastal.

Poliitbüroo liige Grigori Romanov on 62-aastane ja tegi endale nime Lenigradi linnakomitee esimese sekretärina, kus ta torkas silma oma julma käitumisega ja õigeuskliku kommunistina. Tema hariduse kohta puuduvad andmed. Romanovi karjäär kulges Leningradis, kuid ta toodi Andropovi ajal üle Moskvasse, kus talle usaldati partei keskkomitee sekretäri ning riigikaitsetööstuse juhtimise positsioonid. Poliitbüroo liige 1976. aastast. Oli Gorbatshovi kõrval üks kindlamaid Tshernenko järglase kandidaate, kuid pidi Gorbatshovile alistuma põhjustel, mida teab ainult poliitbüroo.

Azerbaidzhaanlane 61-aastane Geidar Alijev on lõpetanud Bakuu ülikooli, kuid informatsioon eriala kohta puudub. Paistis juba nooruseaastates silma eduka julgeolekupolitseimehena, kes NKVD huvides Azerbaidzhaanis oma kaasmaalasi jälitas ning neid Moskva huvides vangistas. Oli Azerbaidzhaanis riikliku julgeolekukomitee (NKVD, KGB) esimeheks ja hiljem kommunistliku partei esimene sekretär. Toodi Moskvasse, kus täidab peaministri esimese asetäitja kohuseid. Poliitbüroo liige 1980. aastast.

58-aastane Vitali Vorotnikov on Mihhail Gorbatshovi kõrval poliitbüroo nooremaks meheks ning temale ennustatakse suurt tulevikku. Nimetati poliitbüroo liikmeks 1983. aastal. Praegu Vene Föderatiivse Sotsialistliku Vabariigi peaminister, kuid võib oletada, et talle antakse tulevikus üleriigilisi ülesandeid.

See on 9-liikmeline meeskond, kellega Gorbatshovil tuleb hakata koos töötama, et Venemaad praegusest ummikust välja tuua. Kuna poliitbüroo koosseis on normaalselt 14—15 meest, siis võib oletada, et Gorbatshov hakkab samm-sammult poliitbürood täiendama oma liistu järele voolitud meestega. See nõuab temalt kahtlemata ülimat takti, ettevaaltikkust ja kavalust, kuna vanad silmad jälgivad armukadedalt ja kriitiliselt igat tema sammu, kaaludes neid mehi, keda uus peasekretär kavatseb tuua Kremli võimutsentrumisse.

AMI

Presidendi soovitustega rahuteele

WASHINGTON — USA president Ronald Reagan saatis oma relvastuse vähendamise läbirääkimiste delegaadid teele soovitustega, et nad töötaksid välja kokkuleppe N. Liiduga, mis vähendaks ofensiivseid relvi nii, et kõik Jumala lapsed võiksid kasvada üles ilma tuumasõja kartuseta.

Reagan ütles oma kolmele delegaadile, Max Kampelman'ile, John Tower'ile ja Maynard Glitman'ile, et nad uuriksid iga võimalikku teed, mil võiks olla edukat tulemust.

Presidendi juhised läbirääkimiste esimeseks ringiks, mis võivat jooksta 6—8 nädalat, olid kavandatud Robert McFarlane poolt, kes on Valge Maja julgeoleku nõuandjaks ja mis seejärel heaks kiideti Reagani poolt.

Neid juhiseid võidavat muuta pärast seda, kui N. Liit on näidanud avakäigul oma positsiooni, misjärel läbirääkimised jagunevad kolme ossa.

Üks laudkond tegeleb strateegiliste relvadega, teine keskkaugusega rakettide baasidega Euroopas ja kolmas maailmaruumi relvadega ja

„Nagu kõik ameeriklased, ma soovin, et need läbirääkimised õnnestuksid ja tahan teha kõik, mis mu võimuses, et see nii ka juhtuks," ütles president Reagan.

Läbirääkimised on juba alanud, aga nagu pärast esimest kokkutulekut meediale antud informatsioonis öeldi, jäävad need salajasteks.

Brasiilia võitleb inflatsiooni vastu

RIO DE JANEIRO — Presidendiks valitud Tancredo Neves andis kirjaliku korralduse valitsuse liikmetele, et ükski valitsuse osakond ei tohi lähema 90 päeva jooksul teha mingisuguseid kulutusi täisrünnaku tõttu inflatsiooni vastu. Brasiilia inflatsioon on praegu 225%.

RATAS OPTICAL
219 DANFORTH AVENUE
TORONTO, ONTARIO M4K 1N2
465-6251

Täidame täpselt igat liiki prilli-retsepte, näit. „cataract" tüüpi. Suur valik lasteraame, spordi kaitseprille ja parimas kvaliteedis päikeseprille.
Raamid peamiselt Euroopast, alates $12.— kuni $200.—
Hinnaalandus kaasmaalastele 10%
Täidame ka kodumaiseid retsepte ja soovikorral saadame ära.

Läti äri
DOWNTOWN WOOLS ARTS & CRAFTS
Uus aadress: ARCADE BUILDING — Tel. 368-5011
Sissekäik: 74 Victoria St. (1. tän. Yonge'st idapool ja 1 tän. Queen'ist lõunapool) Postiaadress: 137 Yonge St., „Shopping Mall", Toronto M5C 2A5
Rikkalikus valikus imporditud lõngu igaks otstarbeks. Haapsalu rätiku lõng. Linaseid materjale. Kanvaa ja palju muud. SKANDINAAVIAST HUVITAVAID MATERJALE KÄSITÖÖKS MUSTRIGA. Tasuta õpetamine ja nõuanne. Külastage meid. Soodsad hinnad.
Avatud: esmasp.—reedeni 9.30—6, laup. 9.30—4.

OLD MILL TAILORS
7 RIVERVIEW GARDENS, TORONTO
(1 plokk läänepool Jane'i, Bloori lähedal)
TEL. 769-9535
DAAMIDELE ja HÄRRADELE ÕMBLEMINE TELLIMISTE JÄRGI
RUDY SCHNEIDER

AINUKE EESTI LILLEÄRI
AARDVARK FLORIST LTD
1065 STEELES AVE W
NORTH YORK ONT
M2R 2S9
736-1170
Kodus 223-0201
Omanik LINDA SEPP
Avatud 7 päeva nädalas
Lillede koju viimine.

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$54.—	$68.—
Poolaastas	$30.—	$37.—
Veerandaastas	$16.—	$19.—

I KLASSI POSTILE LISADA SAATEKULU JÄRGMISELT:

I klassi postiga (kiripostiga):	Kanadas:			USA-s:
aastas	$59.—	+	$42.—	$47.—
poolaastas	$32.—	+	$21.—	$24.—
veerandaastas	$17.—	+	$10.50	$12.—

VÄLJASPOOL KANADAT ja USA-d:
LENNUPOSTIGA aastas $132.—, poolaastas $69.— ja veerandaastas $36.—
Aadressi muudatus 70 centi. Üksiknumbri hind 70 centi
USA aadressidele „ZIP CODE"
Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja pangatshekk või rahakaart kirjutada
FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates .....
..... 19..... Tellimise katteks lisan $..... sinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).
Nimi .....
Aadress .....
.....
.....
.....

ARMAST VENDA, ONU, RISTIISA JA SUGULAST

JULIUS PILT'i

mälestavad sügavas leinas
ja avaldavad siirast kaastunnet LAHLALE

vend ARNO perekonnaga
ristipoeg JAAN
SALME KOPPEL perekonnaga
ASTA ANDERSON perekonnaga
ENDLA SAKSNIIT jerekonnaga
ELSA ÄÄRLAHT abikaasaga
ENE LUPUL abikaasaga

LAHKUS MEIE ARMAS SÕBER

HILDA VOLTRE

Mälestavad leinas

KARL ja ENDA AUN
LUDVIG ja ASTA GLAASER
KALJU ja ÕIE JAASON
JUTA JUURAND
PRIIDU JUURAND
ALBERT ja ELSA KALDRE
EVA KOKLA
FLERETTE KÄGU
JOHN ja MERIKE MARTIN
HEINRICH ja VALENTINE PENT
TAMMI ja MEEDI RUUTOPÕLD
BERNHARD ja ILSE RÄTSEP
TEODOR ja CHARLOTTE TONDI
ENN ja ENE TUNDO

PUHKA RAHULIST UND, KALLIS

EVI

Sind mälestavad Sinu sõbrad:

TASSA
NEEDA
EDO, DARLEEN, REINE PÄÄREN
LIIDI
RIKS

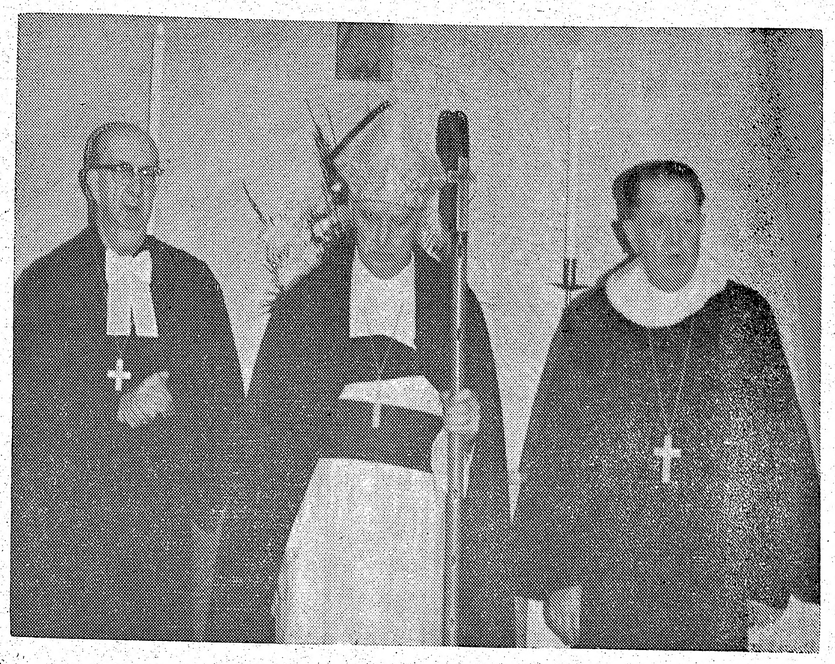

10. veebruaril tähistati õp. P. Tammaru ordinatsiooni 50. aastapäeva, mil puhul korraldatud jumalateenistusest võtsid osa piiskop Karl Raudsepp ja praost R. Kiviranna. Pildil vasakult P. Tammaru, K. Raudsepp ja R. Kiviranna.

Erk ja vilgas tunnimees 50 aastat vahipostil

Jutt on pastor Phillip A. Tammarust, kelle elu on rikkalikult seotud veebruari kuu külge.

Ta sündis 8. veebruaril 1909 Peterburgis, tolleaegses Vene tsaari pealinnas. Kui veebruaris 1920 sõlmiti Tartu rahu, sai poisikene koos emaga tulla tagasi kodumaale. Pärnus ta käis koolis ja Tartus õppis usuteadust 1928—1934. Prooviaasta lõppedes ta ordineeriti oma sünnipäeva läheduses 10. veebruaril 1935 Tallinna Toomkirikus piiskop H. B. Rahamägi poolt õpetaja ametisse Eesti Ev. Luteri Kirikus. Täpselt 50 aastat hiljem 10. veebruaril, mis oli jälle pühapäev, peeti tema ordinatsiooni 50. aastapäeval, piiskoplik jumalateenistus piiskop K. Raudsepp'a poolt Seabrooki koguduse omas kirikus.

Juubilar teenis liturgias kaasa, kus tervituskõne ütles praost R. Kiviranna ja jutluse pidas piiskop. Solist Ellen Valdsaar laulis ja arvukas kogudus elas südamlikult kaasa juubilarile.

Enne eesti teenistust austas juubilari kohalik saksa kogudus, keda juubilar teenib oma kahe eesti koguduse, Seabrooki ja Philadelphia, kõrval. Saksa kogudusele jutlustas New Jersey Lutheri kiriku piiskop Herluf Jensen.

Mõlematele teenistustele järgnes pidulik lõunasöök kohaliku gümnaasiumi auditooriumis, millest osa võtsid kõigi kolme koguduse liikmed. Tervituste rea avas piiskop K. Raudsepp Kiriku Keskvalitsuse ja eriti Ameerika mandri eesti koguduste poolt. Järnesid praost Kiviranna praostkonna ja Henno Keerdoja, Seabrooki koguduse nimel koos kingitustega. Tervitasid veel Saksa kog. esimees Jakob Mohr, Eesti Rahvuskomitee ja Eesti Seltsi poolt kodumaine Viljandi end. linnapea Vilms, Naisringi esinaine Selma Virunurm, Saksa kog. esinaine Erika Ossipov ja korp! Sakala poolt Ülo Pessa. Tervitustele kaasusid kinnised ümbrikud juubilarile. Kirjalikult oli tervitanud president R. Reagan, prof. A. Vööbus, P. Männik, kohalik ameerika pastor ja rida teisi. Kõigile tervitustele vastas noorusliku värskusega ja väga elavalt juubilar ise.

Õp. P. Tammaru pikk teenistusahel algas 1935. a. Pärnu Jakobi koguduses, kust enamlased sundisid ta lahkuma 1940. aastal. Ta jätkas oma tööd Mehikoorma kog. teenimisega Peipsi ääres, mis oli Võnnu kog. abikirik. Kui enamlased kihutati maalt välja, siis Peipsi tagused Venemaa eestlased nõudsid nende usulist teenimist ja selle võttis enesele koos Piirisaare eestlaste teenimisega õp. Tammaru Mehikoormast. Ta käis vilkalt üle Peipsi suvel paadiga ja talvel saaniga ning seab seal unarusse jäetud luteri kiriku korda inimeste teenimiseks. Sealsed eestlased võtavad innukalt osa koguduse tööst ja kord õnnistatakse 200 leerilast kui omakaitse piiras kiriku ümber, et relvadega kaitsta kirikulisi enamlaste partisanide rünnaku vastu.

Enamlaste tagasitulekul 1944 põgenes õp. Tammaru perega Saksamaale, kus Hanau laagri vaimulikuna ja eesti asjade toimetajana ta vilkalt tegutses. Ameerika väravate põgenikele avanemisega ta rändas koos abikaasa ja poja Tarmoga sellele suurele maale. Hea keelemehena ta sai varsti koha ameerika koguduses ja teenis ameerika luterlasi edukalt 23 aastat, mil saabus vanaduse puhkeaeg. Nüüd avanes tal jälle võimalus eestlasi teenida ja ta asus Seabrooki eesti kogudust teenima, mis on kestnud juba 12 aastat. Koos abikaasa Ainoga, kel head muusika anded, on nad seda väikest aga elavat kogudust teeninud ja siira armastuse ja poolehoiu võitnud. Seda oli märgata igal sammul ja eriti hinnatakse õpetaja abivalmidust inimeste aitamisel nende hädades.

Pastor on ka rahvusliku tööga paistnud silma ja julgelt kuulutanud Eestile tehtud ülekohut ja seal praegu valitsevat julma nõukogude terrorit. Kaks korda on ta kutsutud Ameerika parlamendi avamise puhul palvuse pidajaks Washingtoni ja ta esinemine on olnud edukas.

Soovime juubilarile ja ta perekonnale head tervist, Issanda õnnistust jatkuvaks töös ja rõõmsat usujulgust nagu seni.

Karl Raudsepp

Pika raske haiguse järele lahkus meie hea sõber

ALEKSANDER BUSH

Kaastunne SALMELE ja lastele!

Mälestavad leinas

AUGUST RAUD
ARNE RAUD perekonnaga

Kauaaegset sõpra

HILDA VOLTRE't

sündinud 3. veebruaril 1913
surnud 13. märtsil 1985

mälestab sügavas leinas

SEEDRIORU JUHATUS

Lahkus meie armas

EVI SAARNOK

mälestab

HIIDLASTE SELTS

Head sõpra

ARVO LEESMAA'd

mälestavad kurbuses

HARTVIG VANASELJA perekonnaga
AMALIE VANASELJA

Sa lahkusid vaikuses igaviku uude hommikusse, armas

HILDA VOLTRE

Mälestavad

ERIKA ja RUUDI SOLOM

Tänuavaldus

Südamlik tänu kõikidele, kes meie kalli ema, vanaema, vanavanaema ja seltsilise

HELLA LAARNE

surma puhul meile kaastunnet avaldasid, meid leinas lohutasid ja teda hulgaliste lilledega austasid.

Eriline tänu praost A. Taulile liigutavate sõnade eest, dr. R. Toile ja Pensionäride Koorile muusikalise osa eest.

PEREKOND

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviltungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

Kallist

ARTUR TOOME't

surnud 18. märtsil 1985 Leicesteris, Inglismaal

mälestavad kurbuses

KARL, ELITA ja ANDRUS VAHTRA

Eestlaste poolt asutatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personaal ja hõlpsalt parkimisruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.

T. L. MORRISON — Funeral Director

467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

Lahkus ootamatult meie armas ja unustamata vend ja onu

VIKTOR HÄNILENE

Sündinud 26. aprillil 1908 Valgas
Surnud 31. jaanuaril 1985 Valgas

Mälestavad sügavas leinas

OSKAR ja HENN HÄNILANE
õde LINDA Rootsis

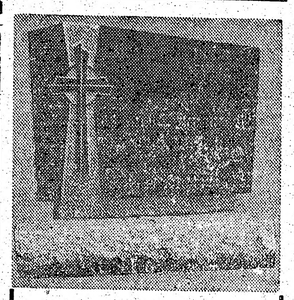

HAUAKIVID

Eesti ettevõte
YONGE MEMORIALS LTD.
2044 Yonge St. Toronto,
Ont. M4S 1Z9
(Davisville & Eglintoni vahel)
Tel. 487-2147

Ermi SOOMET
TULUMAKSULEHTEDE täitmine
Kokkuleppeks helistada 247-3150

Rajaleidjate gaidlipkonna hellakesed pidulikul koondusel tähistades oma lipkonna 30. aastapäeva.
Foto: Ervin Aleve

KIRIKUD

LÕUNA FLORIDA TEATEID

Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamine

24. veebruaril toimus Fort Lauderdales Lõuna Florida Eestlaste Koondise korraldusel pidulik EV 67. aastapäeva pühitsemine.

Kava algas aktusega. Saimi Vilbas laulis Ameerika Ühendriikide hümni, klaveril saatis Erich Allik. Avasõna ütles Hugo Jansen, palvuse õp. H. Rüdmik. L. Florida Eesti segakoor laulis K. Türnpuu „Priiuse hommik" ja E. Võrgu „Ma lillesideme võtaks", juhatas E. Allik. Aktusekõne oli E.R.K. abiesimehelt advokaat Jaan Roosaarelt. Kõne kutsus esile korduvalt tugevaid aplause. Oleme uhked, et meil on niisuguseid noori rahvuslasi meie tööd jätkamas. Kõnele järgnes meeleolurikas E. Oja „Põhjamaa lapsed", mille hingestatult ette kandis sopran Anadie Allik. Sama laulja esitas veel P. Ardna „Kalurineiu", klaveril saatis Tõnu Kalam. Järgnes T. Kalami poolt virtuooslikult esitatud Klaverisoolo H. Elleri „Sõõrutants", E. Tubina „Kari koju" ja H. Elleri „Sokutants". Edasi tshellist Dianne Wachsman kandis ette J. Talli, J. Jürme, H. Kändi ja M. Lüdigi helitöid.

Aktuse lõpul loeti ette tervitused Lõpusõnas Koondise esimees Harald Hinno tänas külalisi suurearvulise osavõtu eest, kui ka kõiki neid, kes aitasid kaasa aastapäeva pühitsemise heaks kordaminekuks, millest suur osa oli härra Hinno teene, kellele olgu öeldud suur aitäh!

Aktus lõppes Eesti hümniga, mida saatis klaveril laulukoori juht E. Allik. Aktuse kava kulges sujuvalt teadustaja dr. Aino Lukase juhtimisel.

Aastapäeva pühitsemine jätkus õhtusöögiga ja tantsuga eestlastele tuntud Casey Kingi muusika saatel; tema eestikeelsed laulud, nagu „Seal kus Läänemere lained . . .", „Viljandi paadimees" jne. ei jäta kunagi inimesi ükskõikseks.

Lõuna Florida eestlased on õnnelikud, et nende hulgas on suureandelisi kunstnikke, nagu Miami Ülikooli sümfooniaorkestri juht Tõnu Kalam, tshellist D. Wachsman, lauljatarid S. Vilbas ja A. Allik, organist E. Allik, trompetist A. Liivoja, pianist H. Kõiv ja teisi.

L. F. Eestlaste Koondise soovil märgiti E. V. 67. aastapäeva NBC üle-ameerikalises saates õp. dr. J. Kennedy poolt. Kui arvestada kui palju iga minut televisiooni-saadet maksab, siis tuleb seda lugeda väikese eestlaste grupi suursaavutuseks.

Vaike Kittask valmistas eesti värvides rinnamärke, millede eest aastapäeva peol laekus vabatahtlike annetuste näol $150.— milline summa antakse üle Eesti Rahvus Komitee toetuseks.

Uus luteri kogudus Fort Lauderdale'is

3. märtsil toimus äsja asutatud Pauluse koguduse ava-jumalateenistus. See kujunes pidulikuks, kohati ka meeleolurikkaks sündmuseks . . . Juba uue kiriku ruumid ise tundusid olevat pidulikud. Avara kiriku sinised polsterdatud istmed kooskõlastusid hiiglasuure värvilise aknaga, seintega ja muu sisseseadega. Kirikulisi võttis vastu viie-liikmeline kiriku teenrite rivi, kõik ühtlaselt riietatud valgetes kuubedes ja ristlipsudega.

Jumalateenistust ilustasid muusikalised ettekanded. Fort Lauderdale Eesti segakoor laulis L. v. Beethoveni „Kõik taevad laulvad" ja hiljem A. Thomsoni „Meie Isa palve". See oli nii haarav, et kirikulised kuulasid seda püsti seistes, paljudel liigutusest pisarad silmis. Tänu laulukoori liikmetele ja juhatajale Erich Allikule suure saavutuse puhul! Ilusa ja harmoonilise dueti esitasid lauljatarid sopran Anadie Allik ja alt Saimi Vilbas, lauldes O. Franki „Vägev Looja, Taevane isa". Eesti kiriku kommete kohaselt ei tohtinud aplodeerida. Kahju, lauljatarid olid selle rohkem kui ärateeninud.

Konsistooriumi assessor, praost Rudolf Reinaru andis üle Helmut Rüdmikule luteri kiriku õpetaja vormi kandmise õiguse piiskopi ülesandel ja sümboolselt kinnitas talle kaela õpetaja valge „V" lipsu. Ühtlasi ta andis üle piiskopi ülesandel loa jutlustamiseks luteri kirikutes. See oli ilus moment mitte üksi abielupaar Rüdmikule, vaid ka kõigile kes on õppinud neid aastate jooksul armastama.

Jutlus praost Reinarult oli tuumakas ja ajakohane. Liturgilist osa teenis õp. Rüdmik. Uue nõukogu õnnistas ametisse praost Reinaru, kes ühtlasi andis edasi ka peapiiskopi K. Veemi ja piiskop K. Raudsepa õnnistused ja tervitused.

Pärast jumalateenistuse lõppu asuti kõrvalsaali kohvilauda. Siin praost Reinaru esines selgitava kõnega ja kiriku esimees Erich Allik andis ülevaate üldkoosoleku otsustest ja tutvustas koosolekul valitud kiriku ametisikuid.

Kirikulisi oli ligi 150. Kirikust väljudes oli kuulda arvamisi et see jumalateenistus oli üks ilusamaid ja liigutavamaid usulisi elamusi-nende mälestuses.

Soovime uuele Pauluse kogudusele õnne ja edu nii usulises kui ka rahvuslikus missionis!

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS

562 Jones Ave., Toronto, Ont.

Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

Pühapäeval, 24. märtsil, kell 11.00 hommikul JUMALATEENISTUS. Teenib E. Kiil New Yorgist. Laulab Naisansambel.

Kolmapäeval, 27. märtsil, kell 7.30 õhtul Piibli-Palvetund, Johannese Evangeelium.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS

21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645

Jutlustaja Allan Laur,
72 Appleby Cres.
Markham, Ont. L3R 4L2
Tel. 477-6248

Pühapäeval, 24. märtsil kell 2 p.l. PÜHAPÄEVAKOOL lastele ja PIIBLIKOOL täiskasvanuile. Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb pastor Evald Kiil New Yorgist. Laulab noorte trio. (Buss Eesti Kodust kel 1.15 p.l.)

Kell 6 õhtul ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb David Schmith.

Kolmapäeval, 27. märtsil kell 7 õhtul PALVEÕHTU.

Pühapäeval, 31. märtsil kell 2 p.l. PÜHAPÄEVAKOOL lastele ja PIIBLIKOOL täiskasvanuile.

Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Misjonitervitus ja duettlaule Ingrid ja Evert Söderholmilt, kes äsja külastasid Tshiilit. Misjoni ohver.
(Buss Eesti Kodust kell 1.15 p.l.)

Kel 6 õhtul Ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb Toomas Rüdmik. Kolmapäeval , 3. aprillil kell 7 õhtul PALVEÕHTU.

Eesti keele kursus algas

Käesoleva nädala alul, esmaspäeva õhtul alustas Eesti Majas tööga eesti keele kursus, Registreerituid oli kuni 30, kellest üle 25 võtsid osa esimesest tunnist. Kursus toimub igal esmaspäeval õhtul kuni juuni keskpaigani. Sellest võtavad osa need, kes tõeliselt tunnevad vajadust oma eesti keele parandamiseks. Kursust juhib Ellen Martens, suurte kogemustega eesti keele õpetaja.

N. Liit avab mõned tuumajõujaamad inspektsiooniks

VIIN — Deklareerides oma sammu ajalooliseks heatahte zhestiks kirjutas N. Liit alla paktile, mis avab mõned tema tuumaenergia jõujaamad internatsionaalseks inspektsiooniks. Kokkulepe, mis kirjutati alla Internatsionaalse Aatomienergia agentuuriga tähendab, et agentuuri ametnikud võivad inspekteerida N. Liidu tuumaenergia keskusi sel aastal esimest korda. Kuid agentuuri allikaist siiski öeldakse, et inspektsiooniks pakutavad jõujaamad on suhteliselt iganenud tehnoloogiaga, mis opereerivad kergevee reaktoritega.

JAAN ALMER
KATUSETÖÖD
Tel. 293-2128
773-2014
Teeme uusi ja parandame vanu nii linnas kui ka suvilates.

FINNLINK '85
SUVELENNUD SOOME
HINNAD MONTREALIST alates $799.

Reserveerige juba nüüd oma reis, kui kavatsete minna Soome maikuu lõpul.

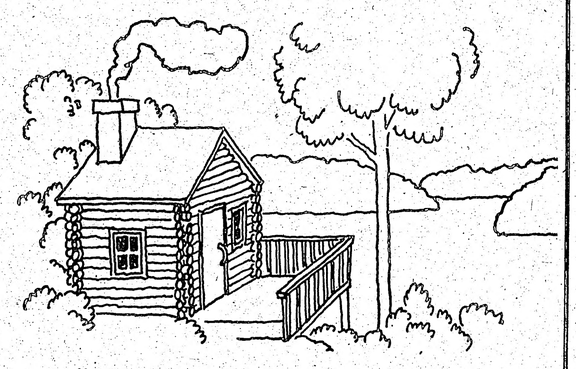

Kui alustate oma reisi Torontost, siis Air Canadaga saate sobiva ühenduse Mirabeli lennuväljale Montreali, kust jatkate reisi Finnair DC-10 liinilennukiga otse Helsingi ja tagasi jälle Montreali. Kui reisite teistest Kanada linnadest lennuteel Montreali, siis küsige eriühendusi ja erihindu oma reisibüroost.

50 mineku ja tagasirituleku päeva maikuust oktoobrini.

Välige võimalikult parim ühendus. Peatus Soomes ei tohi ületada 90 päeva ja ei või kesta vähem kui 7 päeva.

Hinnad Montrealist

Mai, september, oktoober	juuni—august
Täiskasvanud $799.	Täiskasvanud $899.
Lapsed alla 12 a. $599.	Lapsed alla 12 a. $674.
Sülelapsed alla 2 a. $80.	Sülelapsed alla 2 a. $100

Hinnad Torontost

Mai, september, oktoober	juuni—august
Täiskasvanud $898.	Täiskasvanud $994.
Lapsed alla 12 a. $671.	Lapsed alla 12 a. $746.
Sülelapsed alla 2 a. $90.	Sülelapsed alla 2 a. $100

Ülalnimetatud hinna sisse pole arvestatud Kanada lennumaksu.
Reservatsioon tuleb teha vähemalt 21 päeva enne ärasõitu. Grupilend jääb ära, kui grupi suurus on alla 20 nõutud isiku.

Kohareservatsiooni võib teha otse oma reisibüroo kaudu või helistada Finnairi büroosse.

Toronto (416) 927-7400
Montreal (514) 282-1173
Vancouver (604) 687-7582

FINNAIR

Hinnad võivad muutuda ilma ette hoiatamata

KOHO
INTERNATIONAL TOURS INC.
191 Eglinton Avenue East, Suite 104, Toronto, Ontario M4P 1K1
Phone (416) 485-9437
AINO KAING
Tel. (416) 757-5080

Soomepoisid Rootsis tähistasid aastapäevi

Soomepoiste organisatsioon JR-200 Sõprusühing pidas oma aastakoosoleku sellele järgneva koosviibimisega veebruaril Stokholmi Eesti Majas. Koosolekut juhatas Elvo Loosme.

Pärast aruannete ja tegevuskava kinnitamist valiti endine juhatus eesotsas Kalju Valdmaaga tagasi. JR200-s on praegu umbes 90 liiget ja neil on eriti hea koostöö Soobe Sõjaveteranide liiduga. Koosolekul tehti teatavaks, et pärast mitmeaastast vaheaega ilmub seekord Stokholmis soomepoiste ajakirja „Põhjala Tähistel" number, mida toimetavad Ago Vallas ja Vello Pekomäe.

Koosolekule järgnes pidulik koosviibimine rügemendi 41. ja sõprusühingu 31. aastapäevade tähistamiseks. Peokõnes kapten Karl Talpak käsitles soomepoiste võitlusvaimu. Kuna tal oli paar nädalat hiljem 80. sünnipäev, siis anti talle üle koosolijate südamlikud tervitused.

JR200-le toodi sündmuse puhul tervitusi Soome relvavendade esindajate poolt. Ilmar Laane juhtimisel lauldi vanu sõdurilaule, mis andis koosviibimisele tõelise sõduripoiste sõpruse meeleolu.

MÜÜA
2 kõrvuti asuvat
MATUSEKOHTA
Westminster kalmistul. Hind $750
Hel. tel. 423-4130

Alvin alarmsüsteemid
varguse ja tule vastu
Tel. 731-5766
kodus 499-8193
Küsida ALLAN PRÜMMEL

ARSTID

LEO KANN, D.C.
DOCTOR OF CHIROPRACTIC
212 Dinnick Cr.
Tel. 489-0562

OPTICAL STUDIO Ltd.
R. SCHMID, saksa optik
Suur valik euroopa prilliraame: Zeiss, Rodenstock, Metzler. Spetsialiseerunud contact lenside alal.
1586 BLOOR ST. W. 1 tänav läänepool Dundas'e subway'd
Tel. 535-6252

Hokikuulsus baptisti kirikus

Kanada hokikuulsus ning veteran Paul Henderson, kes esimesel Kanada-Nõukogude Liidu vahelisel hoki maavõistlusel Moskvas, lõi otsustava ning võitva värava Kanada kasuks, kõneleb laup., 30. märtsil, Toronto eesti baptisti koguduses. Paul Henderson, pärast hokikarjääri lõpetamist, on ennast pühendanud kristlikule tööle, tegutsedes algul mitu aastat Alabamas, ühe suurema koguduse juures ja nüüd Torontos, Campus Crusade for Christ Kanada osakonna kaasjuhina. Eesti koguduses kõneleb ta seoses banketiga, mille korraldavad koguduse noored. Banketi eesmärgiks on endiste noorte ning kanadalastega abiellunute „kojutulek". Üritus algab kl. 18.00. Kõik praegu või minevikus baptisti koguduse noortetööga seotud olevad isikud ja sõbrad on lahkelt kutsutud.

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAR
C. A.
Chartered Accountant
181 University Ave., Ste. 1802
Toronto, Ont. M5H 3M7
Tel. 864-0099

SPORT

Kevadine kalapüügivõistlus Simcoe järve jääl

A. Poom, Tiiu Tralmann ja Tommy Tomson auhindade saajad

Laupäeval, 9. märtsil korraldas Toronto Eesti Õngitsejate ja Jahimeeste Klubi oma talvise hooaja teise ning viimase kalapüügivõistluse Royal Beach'i ja indiaanlaste saare vahelisel järve jääl, läbi jäässe puuritud aukude. Võistlusest võttis osa 18 õngesportlast, nende hulgas mitmed kirglikud jahisportlased.

Kogumiskohaks oli Virginia ranna järve jääl kell 7.30 hommikul. Peale klubi esimehe H. Riko poolt antud juhtnööride ja korralduste sõideti püügikohale, mis asus indiaanlaste saare lähedasel järvealal.

Seekord oli kalameestel õnne küll ilma suhtes, vähe rohkem ka saagi osas. Ilm oli väga ilus, päikesepaisteline ja soe päevitamise ilm.

Võistlus algas kell 8 hommikul ja lõppes keskpäeval. Ilusa ilma tõttu oli lõbus järve jääl viibida, kuigi saak oli ka sel korral nigel, kuna kala ei liikunud ka nüüd, mis tehti kindlaks läbi jääaukude piilumisega.

Peale püügi lõppu koguneti Royal Beach'i klubi varahoidja F. Aadli kodusse, kus kontrolliti ja kaaluti saak. Selgus, et 18 õngitsejat olid järve sügavusest välja õngitsenud ja Simcoe järve kalade arvu vähendanud 31-e kala võrra; nendest kolm havi ja 28 ahvenat, kogukaaluga 9 kg 340 g.

Esimesele kohale tuli A. Poom 1 kg 950 g haviga võites East York Trophies ja Klubi poolt väljapandud rändauhinna ja lisaks klubi poolt väljapandud individuaalauhinna. A. Poom on võitnud kõik talviste kalapüügivõistluste rändkarikad.

Teiseks tuli Tiiu Tralmar 1 kg 50 g haviga ja kolmandaks T. Tomson 850 g havipojaga. Mõlemad omasid Klubi poolt välja pandud individuaalauhinnad. Peale eelpool nimetatute oli veel näkkamise õnne. A. Nieländer püüdis 16 ja Ed. Lood 12 ahvenat.

Kalad kaalutud ja auhinnad välja jagatud asuti päevakorra viimase toimingu juurde: keha kinnitama. Selleks alatine võõrustaja, F. Aadli pakkus kuumendatud viinivorste ja sooje-saiu. Loomulikult kuulusid asja juurde ka „kalameeste joogid", mida pruugiti külmarohuna ja võitjate terviseks joomiseks. Kuna haiguse tõttu puudusid paljud alalised õngesportlased, siis arvati, et viimasel võistlusel tarvitatud „külmarohi" oli vist nõrk.

Enne ärasõitu klubi esimees H. Riko avaldas tänu F. Aadlile ja kõigile osavõtjatele.

J. S-gi

Eesti Õngitsejate ja Jahimeeste Klubi esimees H. Riko annab esikohtadele tulnud kalasportlastele üle auhinnad. Vasakul esikohale tulnud A. Poom, teiseks tulnud Tiiu Tralman, kolmandaks tulnud Tommy Tomson.

Tartus peetud kergejõustiku sisevõistlustel oli külalisena kaasas Eesti kolmikhüppekuulsus Jaak Uudmäe, saavutades tagasihoidliku 15.66.

RISTSÕNA NR. 1234

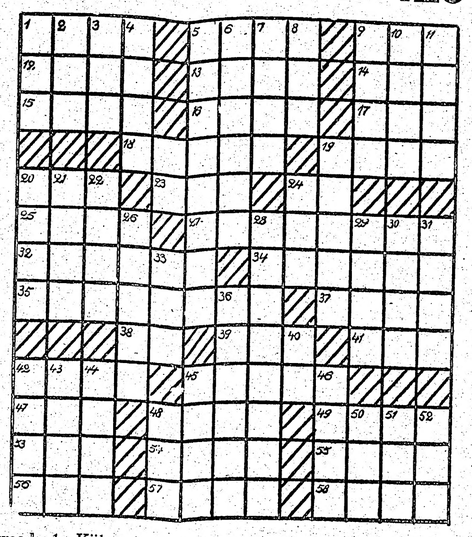

Põikread: 1. Külmrelv, 5. Vald Pärnumaal, 9. Närv, 12. Linn Soomes, 13. Jumal Kreeka mütoloogias, 14. Rumeenia rahaühik, 15. Looma häälitsus, 16. Väike kala, 17. Saama — inglise keeles, 18. Saksa heliplaatide mark, 19. Aurumasina leiutaja, 20. Mitte halb, 23. Kolm järjestikku asuvat tähte, 24. Hõige, 25. . . . naut — mütoloogiline meresõitja, 27. Lõunapoolsetes maades kantav peakate, 32. Rahvusvahelisse tippklassi kuuluv eesti pagulassportlane lähemas minevikus, 34. Rooma kuldraha, 35. Osakond metallivabrikus, 37. Madalas kohas, 38. Isiklik asesõna, 39. Endine spordiselts Tartus, lühinimi, 41. Omaaegne ühistegelik ettevõte Eestis, 42. Puhastusvahend, 45. Sõber —itaalia keeles, 47. Lapsevanem, 48. Võllapuu, 49. Male suurmeister minevikus, 53. Kolm järjestikku asuvat tähte, 54. Tänava nimi Eesti linnades, 55. Kreeka sõjajumal, 56. Jõgi Hollandis, 57. Seeria, teatud hulk, 58. Kerge suits.

Püstread: 1. Mind, mulle — prantsuse keeles, 2. Kahe eesti kirjaniku nimi, 3. Kütteaine, 4. Saksa mehenimi, 5. Eesti kirikuõpetaja Torontos, 6. Väike lüüriline aaria, 7. Tuhat kilogrammi, 8. On — ühes võõrkeeles, 9. Eesti ooper, 10. Naisenimi, 11. Populaarne neegerlauljatar, 19. Ühe Eesti linna saksakeelne nimi, 20. Vigastus, 21. Kohanimi Virumaal, 22. Linnaäär, 24. Araabia nimi, 26. Kella osa, 28. Mari, 29. Mehenimi, 30. Tuba, 31. Osasse, 33. Jõgi Venemaal, 36. Riidesort, 40. Inglise filmiühing, 45. Neli ühesugust vokaali, 46. Väike loom, 48. Küsimus, 50. Spetsiaal, 51. Kümme — ühes võõrkeeles, 52. Egoistlik sõna.

RISTSÕNA NR. 1233 LAHENDUS

Põikread: 4. Kloor, 7. Mõtus, 9. Rossi, 11. Papa, 12. Roos, 13. Luup, 14. Walter, 16. Lille, 17. Snow, 18. Lilla, 20. Ader, 23. Lapik, 26. Avanss, 29. Bern, 30. Ahaa, 31. Aeru, 32. Klade, 33. Kross, 34. Ilgus.

Püstread: 1. Elsa, 2. Norra, 3. Lõpul, 4. Kuppel, 5. Rool, 6. Essen, 8. Taul, 10. Sots, 13. Linda, 14. Wales, 15. Rodin, 19. Albers, 21. Evald, 22. Raha, 24. Aero, 25. Pruss, 27. Nadi, 28. Saele, 31. Akud.

Müügil VABA EESTLASE talituses

LOOME

Eesti rahvuskultuuri loomingupäevad 23.—30. aug. 1981 Jõekäärul

Loomingupäevade Kunstide loengud sõnas ja pildis — 169 lk.

Autorid: Allik, Berendsen, Lipp-Leppik, Metsala, Märtin, Naelapea, Niidas, Olbrei, Puhm, Puust, Raudsepp, Riga, Salo, Sermat, Susi, Tiido, Toi, Valdsaar, Virkhaus ja Voltk.

Hind $15.— pluss saatekulu $2.—

Prof. FELIX OINAS

„KALEVIPOEG KÜTKES ja muid esseid eesti rahvaluulest, mütoloogiast ja kirjandusest"

Saadaval VABA EESTLASE talituses

Hind $13.— + saatekulu $1.—

Robert Kreem

Mälestusi • Tähelepanekuid • Otsinguid noorusaastaist

„VANDEGA SEOTUD"

237 lk. $15.—

Müügil „VABA EESTLASE" talituses

Eesti sõduri kangelaslik võitlus 40 aastat tagasi

lugejate soovil eriväljaandena:

1944. AASTA

Kodumaal kirjutatud vastupanuraamat saadaval

„VABA EESTLASE" talituses ja EAK kinkeäris

HIND $3.00 pluss saatekulu $0.70

MÜÜGIL

Lydia Aruvalla noodiraamat

„TÄIENDUSKOOLIDE LAULUVARA NOOTIDEGA"

Hind $8.—

Saadaval kooliõhtutel T. Eesti Majas, postiteel: L. MARLEY, 9 Parravano Ct., Willowdale, Ont. M2R 3S8 ja VABA EESTLASE talituses.

Oskar Puhm

Rindevaimuliku mälestusi

5.

Sõjaväehaiglal oli oma pastor, kelle hooleks vigastatute, haavatute, haigete ja surijate hingeline ravi. Pastor kandis tavalist sõjaväevormiriietust, tunnusena oli tal õlakul vaskne ristifiguur ja kuue kaulusel tammelehtedega pärjastatud ristimärk. Tervitada tulnuks vaimulikul ülemusi majorist alates ülespoole, kuid tegelikult tervitasid ka kõrgema aukraadiga ohvitserid lugupidamise avaldusena pastorit varem.

Lahingolukorras töötas pastor tihedas kontaktis arstiga punase risti telgi juures, jagades surijaile soovi korral armulauda, palvetades koos nendega ja sulgedes nende silmad igavesele unele, kelle võitlusteekond oli lõpule jõudnud. Lahkunu kasin sõjamehe varandus korjati siis pastori poolt kokku ja saadeti perekondseile koos saatekirjaga langenu viimseist hetkist, soovidest ja tervitustest. Need olid valusad momendid, eriti verinoorte surmaga heitluse tunnistajana.

Mürsust tabatute säilinud põrmu tükid tuli kokku koguda selleks otstarbeks valmistatud tihedaisse paberkottidesse. Mõnigi kord pidin surmasaanu isiku kindlakstegemisel kasutama nummerdatud tunnusplaanikest (tuntolevy), mis pidi korralduse kohaselt igal sõjamehel kaelas rippuma. Minu metall-kaardi numbriks oli 1.509.711, lisaks tugevast kartongist informatsioonikaardike, millele märgitud nimele ja numbrile lisaks abikaasa nimi ja aadress. Nendel rasketel juhtudel olid pastori käedki verised. Mitmed säilinud dokumendid on seega verega pitseeritud.

Pere asus mul Soomes, Rajamäel, 40 km kaugusel Helsingist põhjapoole — abikaasa kahe väikse lapsega — ühe ja viie-aastased. Raskusi oli nende toitlustamisel. Mittesuitsetajana vahetasin oma tubakanormi toiduaineiks. Kord viibisin paaripäevasel puhkusel oma pere juures Rajamäel. Soomlased olid täpsed riiklikult määratud toidunormide täitmisel. Isegi piimaga oli tegemist, mida meie aastane laps vajas. Otsustasin kõneleda taluperemehega, kelle valduses tavakohaselt aidavõtmed. Selgitasin talle, et kannatame toidupuuduse all. Ta kuulas ja vaikis. Mõtlesin, sellega nähtavasti lugu ka lõpeb. Ent ootamatult kadus ta peretoast, **kuid tuli varsti** tagasi koos toidupakiga, mis sisaldas soovitust rohkemat. Tänasin südamlikult — taas vaikus . . . Märkasin ainult heldekäelise abistaja kortsudega kaunistatud näos sooja ilmet.

Meenus nali soomlasest, (hämäläisest) kellele hommikul öeldi: „Näe, jänese jäljed!" ja kes õhtul samast paigast möödudes lakooniliselt kinnitas: „Jänese jäljed, jah." Kogesin, et soomlase sõprust pole kerge võita, aga sõbrana on ta sulle püsivalt vastutulelik ja ustav. See on lühike episood hõimuvellede iseloomustamiseks.

Kuna viibisin tihti raskesti haavatute lähikonnas, võin kinnitada, et nad püüdsid vältida oigamist ja hädaldamist. Sõja lõpu poole oli puudus korralikust sidemematerjalist ja tuimendusvahendeist, särgidki kisti lõhki ja seoti ümber jäsemete verevoolu pidurdamiseks. Polnud haruldus, et opereeriti narkoosita. Hambaid kokku surudes kannatati valu.

Ka õpetaja enese usku prooviti selles katsumuste tules. Välispidisus ja kombelikkus pidi taanduma, et surijaile tões ja vaimus näidata teed igavesele kodumaale. Surm tõi esile, mis oli peidetud inimese südamesopis. Olen olnud paljude surma tunnistajaks, kes olid enamuses noored. Neist ei lahkunud keegi, kui oldi veel meelemõistusel, palveta. „Õpetaja, paluge minu eest" või „Minuga", oli viimseks sooviks. Meie Isa palve huulil astuti üle igaviku läve.

Teine liigutav elamus oli, et poisid surres mainisid armastusega oma ema. Emale, eluandjale, kuulusid ka viimsed tervitused. Vaevalt keegi neist nii südamlikult end kodus oma emale oli avaldanud. Mäletan emadepäeva Taavetti ohvitseridekoolis, mil aktusel „Heli Neli" laulis „Ema südant". Enamus poistest neelatasid pisaraid ja pöörasid häbelikult palge kõrvale, et mitte „reeta" „ebamehelikku" meeleliigutust. Nõnda seob meid, põhjamaalaste vahel väär häbelikkus — varjutades meie usku ja tundeid.

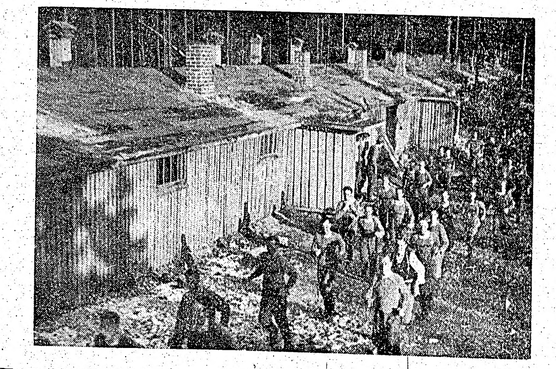

Tüüpiline väljaõppekeskus sõjaaegses Soomes. Pildil mehed hommikuvõimlemisena mõeldud ümber barakkide jooksmisel.

Soomepoiste hümni „Teid me tervitame kodumaa metsad" (Endel Stafenau) kolmas salm kõlab: „Kallis emakene meeles on meil ikka, kuigi kodus polnud see ehk nii. Ei ma unusta sind iial, sa me juures surreski." millele järgneb refrään „Me vabad põhjamaa pojad ja julged võitlejad . . ." Tahaksin siinkohal esitada leegioni sõdurite haarava võitluslaulu ühe salmi, kes surmani ustavalt kaitsesid viimaseis sangarlikes lahinguis me kodumaa vabadust, nagu ka soomepoisid Tartu all. „Me leegion sammub ja kindel on ta rüht — Meil kohustus püha on täita. Eesti tulevik, see meie kõikide siht, Mille eest tuleb surra või võita!"

Üldiselt on eesti sõdur vapper võitleja. Paljud lahingud möödunud maailmasõjast paljudel tandritel kinnitavad seda tõika. Olin üllatunud, kui nägin millise julgusega ja taibuga toimivad noored poisidki kriitilistel hetketel. Mõnigi pealtnäha mittemidagi ütlev mees oli lahingus nagu uuesti sündinud. Nähtavasti on me rahvusele omane uljas võitleja vaimsus. Soomepoiste tuumiku moodustasid ideelised eesti noored, kes olid valmis end vajadusel ohverdama vaba kodumaa eest. Paljulubavaid noori elusid hävis, paljud piinlesid vangilaagreis, vaevlesid ja tapeti metsades, paljud taluvad invaliidsuse. risti ja on varisenud enneaegu, kuid on ka pääsenuid ja nendest on võrsunud rida vaimuinimesi, poliitikuid, seltskonnategelasi jne. Ent üle kõigi kiirgab igavikust langenute üllast armastust . . . „Suuremat armastust ei ole kellelgi kui see, et ta jätab oma elu oma sõprade eest." (Joh. 15:13). Nende vaimsus elab üle aegade aja ja koidab uueks päevaks me rahvale.

(Järgneb)

ADVOKAADID

ADO PARK, Q.C.
HETHERINGTON, FALLIS
&
PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 447-2017 või 929-3425

TÕNU TOOME
B.A.Sc., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
Yorkdale Place, 1 Yorkdale Road,
Suite 207
Toronto, Ont. M6A 3A1
Telefon 789-7579
kodus 762-2367

KÕIKIDEKS
KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO.
Ltd.
INSURANCE BROKERS
1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja
653-7816

ELEKTRIK
Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.
Halling 762-9190
Litsents nr. E 1044

VAIPADE & MÖÖBLI
PUHASTUS
SEINAST-SEINA JA LAHTISED
ERIK LOKBIK — 447-9834

BON AIR APPLIANCE SERVICE
PARANDAME
külmutuskappe ja pliite — igat liiki
★ 31 aastat tööpraktikat ★
Tel. 533-9334

Estonia Koori „Kevad-Nootide" õhtul esines nn. „barbershop" grupp. Pildil vasakult Pieter Sigmund, Margit Viia, Hilja Toom, Roman Toi, Arvo Medri, Evi Tarkus, Ronald Amolins ja Charles Farnell. Foto: Vaba Eestlane

Segakoor kevade ootel

Läinud laupäevaõhtul toimus Eesti Maja suures saalis TE Segakooli lõbus laupäevaõhtu väga rohke osavõtuga. Aastatega on sellenimelised õhtul saanud eesti ühiskonna hinnatuks meelelahutuslikeks sündmusiks. Õhtu kavalise osa eel ütles koori esimees A. Kelder kõigile tere tulemast ja soovis head tuju.

TE Segakoor ei näi tundvat puudust lavavõimetega talentidest. Sajandivahetuse naisriietuse moe kohaselt riietatud daame oli terve rida. Neid tutvustas lavastuse alul grupi- ja koorijuht von Hoffmann (Lisanne Vaher): madalatooniline Mahvalda (Juuli Kristal), nobless aadlidaam Rosamunde (Linda Kook, endine parunile meeldinud lauluhäälega mõisavirtin Lieschen (Aliis Kask), õnnetu armastuse tõttu lahjaks jäänud Gretchen (Meeri Lehesalu), kõrge diiskandi laulja Mariechen (Leida Pajur), peigmehe poolt mahajäetud Gertrud (Viki Kass), noorim ja suure kaasavara õifrosine (Tamara Raud) ja kuulus sopran Rosalinde (Liidia Kööp), kes ei „rääki see maakeel hästi" ja pidi laulma saksa keeles.

Grupi koomilise efektiga lavastuse loojaks nii teksti kui seadmise osas oli Paul Kristal, kel igal aastal on midagi sarnast olnud anda lõbusa meeleolu loomiseks. Seekordne tegevuskoht oli Pootsi mõisas.

„Kuulus" naiskoor laulis ajakohase „Kui mina alles noor veel olin". Siis ilmus ootamatult daamide hulka läbisõidul olev pianist ja maestro Francesco Liist (Uno Kook), kes daamide palvel esitas fantaasia Franz Liszt'i teisest ungari rapsoodiast.

Järgnevalt Rosalinde esitas kõigi rõõmuks „Wenn im Sommer die Rosen blühn", millele järgnes daamide grupi lauluna „Kolm lille" (Noorusmaalt kolm lille noppisin), mõlemaid saatis klaveril külalispianist.

Siis ühines daamidega kogu TE Segakoor, lauldes taani rahvalaulu „Põhjamaa väljadel", „Muru Antsu oma ingel" ja A. Pruuli „Kodumaine kevad", juhatas „maestro F. Liist". Koor ei pääsenud ka lisapalast, viies kõik pidulised K. A. Hermanni „Kevade marsiga" marsitaktis kevadesse, viimast saatis koori juht elektriorelil.

Kõigile daamide grupis esinejaile, külalispianistile ja lavastajale anti tänutäheks roose, rahva poolt väga tugevaid aplause.

Edasise meeleolu eest hoolitses Voldemar Gustavsoni tantsukapell. Õhtu toitlustamise eest olid tohutu töö ära teinud kooriliikmed Linda Järvalt ja Endla Meriorg. Samuti olid aktiivseid liikmeid võituderohke loterii organiseerimisel.

Näib, et vaatamata pikaajalisele tegevusele koorina, leidub veel agaraid ja teotahtelisi kooriliikmeid, kes sellise õhtu suudavad kujundada üheks elevamaks osaks Toronto eesti seltskondlikus elus.

KODUMAA UUDISED

Töödistsipliinist on viimasel aastal eriti palju räägitud. Kahjuks leiduvat veel ka niisuguseid ettevõtteid-asutusi, kus luusuritel ning töödistsipliini rikkujatel on hõlbus ära elada. Tööajakaod ühe töötaja kohta kasvasid 1983. a. esimesel poolel paekivitoodete tehases 3,9 korda, tehases „Metallist" 44,2 prots. tubakavabrikus „Leek" 33,3 prots. ning eksperimentaalkombinaadis „Mehis" 48,1 prots. Tööajakaod suurenesid nimetatud ettevõtetes eeskätt tööluuside kasvu tõttu. Nii luusiti paekivitoodete tehases 1982. a. I poolel 88 päeva, tänavu aga 339.

Tööluuside põhjuste analüüs näitavat, et mõneski ettevõttes on need endiselt tingitud alkoholi liigpruukimisest. Kuigi on vallandatud kümneid töölisi, pole kedagi suunatud alkoholismivastasele ravile ega loodud ka narkoloogiaposti. Joomarlus olevat seda ohtlikum, et just joobnud töötajad võivad ettevõttele põhjustada olulist materiaalset kahju, rikkuda ohutustehnika- ja töökaitsenõudeid. Ollakse siiski arusaamisel, et seal kus luusureid ei karistata ning joodikuile energiliselt vastu ei hakata, polevat loota töödistsipliini paranemist.

Eesti veekogude seisund on viimastel aastatel halvenenud. Eesti Teaduste Akadeemia Zooloogia ja Botaanika Instituudi geobiokeemia sektori hüdrokeemikud tegid pikemat aega aastaringseid vaatlusi mitmel Eesti eritüüpi järvedel ning analüüsisid veeproove. Töötati välja väikejärvede entroopsuse kvalitatiivse määramise metoodika, mis on vee kvaliteedi hindamise, reguleerimise ja veekaitse korraldamise üks aluseid. Tänavu on ettenähtud Kagu-Eesti kolmekümne järve uurimine.

☆

Kodumaal suri 12. jaan. kunstiteaduse kandidaat ajaloolane Mai Lumiste. Ta oli sündinud Narvas 1932. a. Lõpetanud hariduse kunstiteooria ja -ajaloo alal 1955. a. jäigi ta edasine elu ja töö seotuks Tallinnaga. Töötas Kultuuriministeeriumi Kunstimälestiste Kaitse inspektsioonis ja peale täiendamist asus tööle Vabariiklikku Restaureerimisvalitsusse, pärast aga Ehituskomitee Kultuurimälestiste Riikliku Projekteerimise Instituudi Tallinna osakonnas peaspetsialistina.

Tema sulest on ilmunud rohkesti artikleid ja uurimusi nagu „Tallinna „Surmatants" " (1976), „Madalmade maalikunst XV—XVIII sajandil" koguteoses „Eesti kunsti ajalugu" (1975).

Viinalassi kvarteti õhtu

Toronto baptisti koguduse juubeli-muusika sarja kolmas kontsert, toimus pühap. 10. märtsil õhtul, koguduse kirikus Broadview Avenuel. Kontserdi peaosa täitis Jeremy Viinalassi kvartett koosseisus: J. Viinalass — 1. viiul, Miriam Pyykkonen — 2. viiul, dr. Edwin J. Rix — viola ja Kaljo Raid — tshello. Vokaalset vaheldust andis õhtule alt Asta Kaups, esitades kaks soololaulu oma abikaasa Peeter Kaupsi oreli- ning K. Raidi klaverisaatel. Kavaliselt pakkus õhtu klassikuist W. A. Mozarti ja Fr. J. Haydni helitöid, F. B. Mendelsohni ning L. Carey laule ja K. Raidi seadeid. Viimased hõlmasid komponisti kahte loominguperioodi — 1940. algaastad ja 1980. algaastad. Selletõttu varieerusid seaded stiililiselt üsna tunduvalt. Kvartett, vaatamata vähestele harjutustele, suutis nii seadeid kui ka klassikuid, intonatsioonipuhtalt, ladusa ning koosistuva rütmi ja tundliku musikaalsusega, ette kanda. Eriti õnnestusid Mozarti „Eine kleine Nachtmusik", K. Raidi „Armsad vaiksed õhtutunnid" esitused. Asta Kaups laulis temale omase hingelisuse ning kandvusega. Õhtu sõnalist osa täitsid kvartetiliikmed lühitunnistustega ja pastor K. Raid. Soomlannat M. Pyykkoneni tõlkis eesti keelde Aune Eller.

Eelduste kohaselt toimub järgmine kontsert juubelisarjas, pühap. 14. apr. Nimetatud kontserdil esineb esmakordselt Torontos, eestlannast dirigendi Maaja Duesberg-Roosi juhatusel New Yorgi Nightingale-Bamford Chorale. Nimetatud rahvusvahelise kuulsusega tüdarlaste koor, mis jõuab Torontosse pärast kontserte Bostonis, valmistub samas ette turneele Euroopasse. Toronto eestlaskonnale avaneb seega harukordne võimalus nautida kõrgekvaliteediga koori, mille repertuaaris, ta juhataja tõttu, ei ole üksnes eesti autorid, vaid ka eestikeelsed koorilaulud. New Yorgi lauljatega samaaegselt viibib Torontos kirjanik dr. Evald Mänd, kes alustab kõnedéseeriat baptisti kirikus laup. 13. apr.k.l. 19.30. Mõlemale üritusele loodetakse elavat vastukaja V.

Talvine „Kratt"

Ilmus kahekümneteine Kotkajärve Teataja „KRATT". Neljaleheküljelises ajakirjas on avaldatud Kotkajärve pilt nii nagu see oli gaidide jõulukaardil ja sellekohane luuletus „Talvetuul tuiskab", reportaazhi talvisest Kotkajärvest ja koprapüüdjast Howard Crockfordist. Koktajärve koordinaatori koha sisseseadmine, millisele kohale on valitud Konsa Leemets. Lembitu skautlikuse lumelaager 12.—13. jaan. ja teine 9.—10. veebr. koos suusavõistluse tulemustega. Kalevi skautlipkonna lumelaagrid 19.—20. jaan. ja 16.—17. veebruaril. „Mis toimub suvel Kotkajärvel?" ja „Mis võiks toimuda sel suvel Kotkajärvel". „Uuendusist Kotkajärve Peamaja ümber, Esto Valley küsimusest ja lõpuks Kotkajärve elanikust KOPRAST. Ajakirja toimetab Ülo Soots.

VABA EESTLANE
TOIMETUS JA TALITUS
avatud esmaspäevast
reedeni kella 9—3-ni
Telefonid: toimetus 444-4823
talitus 444-4832
KUULUTAMINE
VABA EESTLASES
on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.
Kuulutuste hinnad
üks toll ühel veerul $5.—
esiküljel $5.50
Kuulutusi võetakse vastu:
nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.
tel. 444-4832
Väljaspool tööaega:
Leida Marley 223-0080
Postiaadress:
9 Parravano Ct.
Willowdale, Ont. M2R 3S8

Kultuuripäevade teater

Kultuuripäevadel '85, mis toimuvad 5., 6. ja 7. aprillil New Yorgi Eesti Majas, antakse seitse teatrietendust. Ettekandele tulevad kolm lavastust kahe näiterühma poolt. Elmar Maripuu „Toronto Lavatehas" esitab „Armujoogi" ja „EstoMacho", ning Linda Pakri New Yorgi „Kunstiklubi Teater" tuleb välja tükiga „Kass! Kass! Kass!"

Inglismaal sündinud ja nüüd Torontos elunev Elmar Maripuu debüteeris Kultuuripäevadel '80 näidendiga „Sündmused sureval planeedil". Kaks aastat hiljem esitati Kultuuripäevadel'82 tema „Palagan". Möödunud aastal etendus Kulturipäevadel'84 tema „Esivanemate hääled". Viimase lavastas Maripuu enda näitetrupp nimetusega „Toronto Lavatehas". Sama rühmitus esitab nüüd kaks lavateost — „Armujook" ja „EstoMacho".

Maripuu „Armujook" on ühevaatuslik lühinäidend, mille peaosi mängivad Heli Kivilaht ja autor ise. Esimene kehastab baleriini, teine biokeemikut. Tegevuskohaks on väikelinn praegusel Saksamaal, ent peategelased on mõlemad Toronto estlased, kes varem omavahel hästi läbi said. Praegu on nad aga armunud teistesse ja nad on väga õnnetud. „Armujook" esitatakse reedel, 5. aprillil, kell 8.30 õhtul ja laupäeval. 6. aprillil, kell 5.30 pärast lõunat.

„Toronto Lavatehase" teine teos, „EstoMacho", on viieteistkümnest stseenist koosnev monoloogide sari, milles mängivad kaasa kaheksa näitlejat. Põimikut seosatab ühine teema: meeste ja naiste vahekorrad tänapäeva eesti ühiskonnas ehk, nagu ütleb Elmar Maripuu, „eesti meeste veidrused". „EstoMacho" kanti ette viimastel KLENK-i Päevadel, mispuhul „Vaba Eesti Sõna" kirjutas järgmiselt: „Maripuu põimik . . . on tunnistuseks, et eesti teatril on elu sees ja et jätkub jõudu ka huumoriks". „EstoMacho" etendused Kultuuripäevadel toimuvad laupäeval, 6. aprillil, kell 1 pärast lõunat ja kell 8 õhtul.

Ka Linda Parki on sündinud Inglismaal ja elanud Torontos, ent praegu lavastab ta New Yorgi off-off Broadwayl oma trupiga, mis kannab nimetust „The Arts Club Theatre" ja mis annab etendusi Manhattani 18. tänaval asuvas teatris („18th Street Playhouse"). Eestlased mäletavad hästi tema „Sabata krokodilli" lavastust, mis kanti ette Kultuuripäevadel '83. Eelolevatel Kultuuripäevadel esitab Pakri oma „Kunstiklubi Teatriga" eestikeelse näidendi „Kass! Kass! Kass!", millega antakse kolm etendust.

„Kassi" autoriks on kodumaal elunev tuntud luuletaja ja näidendi „Tuhkatriinumäng" looja Paul-Eerik Rummo. Kuigi „Kass" oli Eestis mõeldud noorsootükina, peab lavastaja teost allegooriaks ehk muinasjutuks täiskasvanuile. Nagu ütleb Linda Pakri, „See on kerge operett tsirkuse stiilis. Siin on absurdsust ja luulelist tõde. Menuet ja masurka. Maania ja maagia".

Lavastuses, milles esineb ka mulgi murret, mängivad kaasa Tiina Aleman, Karin Annus, Kalju Ets, Linda Koplimäe, Urmas Kärner, Erika Lüdig, Ell Tabur ja Priit Võsari. Keeleliseks konsultandiks on professor Felix Oinas. „Kass! Kass! Kass!" esitatakse reedel, 5. aprillil, kell 10 õhtul ja laupäeval, 6. aprillil, kell 4 peale lõunat ja kell 10 õhtul.

„Teie sihid on õiged..."

Nende sõnadega tervitas kindral-major B. J. Legge Balti Veteranide Liidu konverentsist osavõtjaid. Konverents toimus 9. märtsil Torontos läti sõjaveteranide „Daugavas Vanagi" majas. Üritusest võtsid osa 12 üksust oma esindajatega. Kohal olid veteranid Montrealist, Delhist, St. Catharine'ist, Hamiltonist ja Torontost. Koosolekut juhatas liidu president S. Jokubaitis ja protokollisid O. Berztiss ning E. Lindaja.

Oma palvuses U. Petersoo mainis, et praegu räägitakse igal pool rahust, aga nii kaua kui maailmas valitseb kurjus kommunismi näol, ei saa olla tõelist rahu.

Peakõnelejaks oli Ontario parlamendi liige T. Ruprecht. Kõneleja on isiklikult külastanud raudeesriide taguseid maid ja rääkinud poola „solidaarsuse" juhi L. Walesaga. Oma kõnes ta ütles, et Jaltas tehtud ülekohut Ida-Euroopa rahvaste suhtes ei või meie unustada.

Kanada valitsuse organid, alates keskvalitsusega peavad igal sammul nende rahvaste vabaduse eest välja astuma ja nende õigusi rahvusvahelisel foorumil kaitsma, eriti ÜRO koosolekutel.

Kuid see kohustus on ka igal üksikisikul, eriti teil, veteranid, lisas kõneleja. Ärge kartke neid süüdistusi, mis aegajalt teie vastu teatud gruppide poolt üles tõstetakse. Need katsed on kontrollitud väljastpoolt Kanadat ja ühtuvad tavaliselt raudeesriide tagustes maades olevate vabaduse püüetega. Selle sihiks on mõjutada siinse rahva avalikku arvamist. Mul on omal need kogemused, olles tegev televisiooni reporterina, lõpetas kõneleja.

Ontario valitsuse esindajaks oli parlamendiliige Al. Kolyn. Ta soovitas baltlastel jätkata võitlust oma okupeeritud rahvaste eest ja luges ette Ontario valitsuse juhi F. Miller'i isikliku tervituse. Teisteks tervitajateks olid E. V. aupeakonsul I. Heinsoo, brigaadikindral ja „Canadian Institute of Strategic Studies" president G. G. Bell, parlamendiliige J. Breithaupt ja kol.ltn. M. A. Stevenson. Viimased saatsid oma tervitused kirjalikult.

Peale lõunavaheaega esitas president S. Jokubaitis tegevusaruande, laekur A. Tooming kassaaruande. Juhatusse valiti S. Jokuboitis, A. Jurs, O. Berztiss, E. Lindaja, A. Tooming, A. Himma, U. Tamre, P. Kanopa, V. Kalnins, E. Ozols ja veel kaks leedu esindajat.

Koosolek kinnitas ühel häälel juhatuse poolt valmistatud resolutsioonid, mis otsustati saata tähtsamatele valitsuse liikmetele.

E. Lindaja tegi ettepaneku kõigil esindajatel anda üle koopia vastuvõetud resolutsioonidest nende piirkonna parlamendiliikmetele isikliku külastamise ajal,

ühtlasi selgitada Balti riikides valitsevaid inimõiguste rikkumisi.

Konverents lõpetati kõikide balti riikide hümnide laulmisega.

Uus rong Inglise kuningannale

Inglise kuningannale ehitatakse uus, spetsiaalselt soomustatud rong, mis maksab 11,25 miljonit dollarit, teatab Inglise valitsus.

Uus rong asendab praegust kuninglikku rongi, milles on kuni 44-aastaseid vaguneid ja mille tippkiirus on ainult 130 kilomeetrit tunnis (moodsate rongide kiirus Inglismaal on kuni 200 kilomeetrit tunnis). Uues rongis on ka eraldi vagun kaitsemeeskonnale, milles hoitakse moodsaid julgeoleku vahendeid-aparaate. Osal vagunitest on ka kuulikindlad aknad ja eriliselt soomustatud seinad talumaks võimalikke terroristide rünnakuid rakettidega.

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Neljapäeval, 21. märtsil 1985 — Thursday, March 21, 1985

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

TEADAANNE
Eesti Maja
aktsionäridele

A/S. Eesti Maja Torontos korraline peakoosolek toimub pühapäeval, 31. märtsil, 1985. a. algusega kell 11.00 päeval, Eesti Maja suures saalis, millest kõiki aktsionäre palume lahkesti osa võtta.

Päevakorras:

1. **Koosoleku avamine ja rakendamine**
2. **Tegevus ja majanduslikud aruanded**
3. **Põhikirja muutmise küsimus**
4. **Tegevuskava ja eelarve**
5. **Valimised**
6. **Koosolekul algatatud küsimused**
7. **Läbirääkimised**

Kui etenähtud kellaajaks kvoorumi kohal eiole, siis peetakse koosolek üks tund hiljem, vaatamata kokkutulnud aktsionäride arvule. Neil aktsionäridel, kes soovivad peakoosolekust osa võtta volituse alusel, on võimalik oma aktsiate hääli ülekanda mõnele teisele Eesti Maja aktsionärile vastava volituse kaudu. Organisatsioone palume oma esindajad peakoosolekust osavõtmiseks varustada vastava volitusega.

Aktsionäre, kes on aadressi muutnud, palutakse teatada uus aadress Eesti Maja juhatusele.

Lugupidavalt

A/S EESTI MAJA TORONTOS JUHATUS

Vajatakse

maja kraamijat

üks kord nädalas

Tel. 447-9093

Värskemad uudised loete „VABA EESTLASEST"

Igal aastal on üheks osaks olnud Montrealis korraldatud EV aastapäeva aktusel skautlike noorte kõnekoor, keda juhatab Endel Ruberg. Pildil tänavune kõnekoor esinemas.

Foto: Meeme Sultson

Pariis hädaohtlikum kui New York

Teatavasti peetakse New Yorki kõige kriminaalsemaks ja hädaohtlikumaks linnaks maailmas. Prantsuse kindlustusseltside esindajad aga väidavad, et Pariis on sellepoolest New Yorgist mööda läinud. Pariislasi röövitakse ja rünnatakse tänavail kaks korda tihemini kui New Yorgis ja kaheksa korda rohkem kui Tokios .

Prantsuse kindlustusseltside poolt korraldatud uurimuse põhjal oli Pariisis 1983. aastal 186 kriminaalkuritegu iga 1000 elaniku kohta, New Yorgis 97, Londonis 89 ja 23 Tokios.

Frankfurt, Kopenhagen ja Amsterdam on jõudsalt Pariisile järele jõudmas.

Väljaspool Pariisi on olukord siisparem ja kuritegude arv väiksem kui Kanadas, Saksamaal ja Taanis. Kõige hädaohutumad maad on Jaapan, Rootsi ja Itaalia. Nii väidavad prantslased.

Rootsi valitsuse ajaleht Jüri Lina juhtumist

Uppsala eestlannalt nõuti andmeid Jüri Lina kohta

STOKHOLM — Rootsi sotsiaaldemokraatliku valitsuse häälekandja „Aftonbladet", mis suuruselt on maa kolmas leht, avaldas 6. märtsil 1985 ligi tervet lehekülge hõlmava loo Jüri Lina vastu Tallinnas ettevalmistatavast kohtuprotsessist, kuna ta on paljastanud oma raamatuis andmeid Nõukogude sõjaväebaaside kohta Eestis.

Jüri Lina ütles suurlehele „Aftonbladet": „Venelased on muutnud mu maa kindluseks!" Ta mainib, et ainuüksi Saaremaal leidub 14 raketibaasi, kaks tähtsat sõjaväelennuvälja viiekümne lennukiga, lisaks suur baas Dejevo. Veel jutustas ta lehele, kuidas Nõukogude armee on Eesti territooriumil korraldanud sõjaväemanöövreid, mille sihiks oli harjutada Rootsi vallutamist. Osa sõdureid kandis Rootsi mundreid ja kõneles rootsi keelt. Andmed on avaldatud raamatus „Sovjet hotar Sverige" ja teoses „Õised päevad".

Artiklis mainitakse, et KGB on teinud polkovnik Arnolds Revaldsile ülesandeks Jüri Lina võimalike abiliste tabamise.

Seesugustes kontaktides kahtlustatuna on ta Tallinnas vangistanud juba ühe isiku, kelleks on Jan Kõrb.

Kõigest hoolimata Jüri Lina teatas, et ta ei kavatse vaikida. Olgugi et teda süüdistatakse riigireetmises. Ta arvab, et KGB eesmärgiks on teda ja ta abilisi Eestis vaikima hirmutada. Selle süüdistuse alusel võidaks teda mõista 10—15 aastani sunnitööle või isegi surma.

Jüri Lina selgitab lõpuks: „Kes teab tõde Nõukogude Liidu kohta ja vaikib, on kurjategija!"

Samas jutustab 63-aastane Virve Aruoja-Hellström, kes elab Uppsalas, et teda peeti Tallinna sadamas kinni, et Jüri Lina kohta andmeid saada. Virve Aruoja oli külastanud oma venda Vellot surivoodil.

Virve Aruoja jutustas „Aftonbladetile", et huvi Jüri Lina vastu oli erakordselt suur. Taheti teada, kes maksis kinni tema USA-reisi, kust ta saab raha üüri tasumiseks jne.

Ta seletas, et tal polnud tarvis KGB-meestele valetada, kuna tal Jüriga mingeid kontakte ei ole.

Rootsi kodanik Virve Aruoja ütles, et ta on otsustanud nüüd enam mitte Tallinnasse sõita. Ta lisas, et pöördub kunagi meelsasti Eestisse tagasi, kuid mitte Nõukogude Eestisse.

Aftonbladet" avaldas ka suure foto Jüri Linast koos tema poolt koostatud kaardiga,

mida varem on levitanud Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskus.

Lisaks on avaldatud fotod Virve Aruoja-Hellströmist ja Tallinnas vangistatud Jan Kõrbist.

Lehekülje oli koostanud „Aftonbladeti" reporter Mikael Brännström.

Ukrainlased püüavad selgitada

Ukrainlasi ei tohi mitte kollektiivselt nimetada antisemiitideks, kuna vaid vähesed võivad olla süüdi natside sõjakuritegudes II maailmasõja ajal, ütles Rutgersi ülikooli professor Taras Hunczak.

Ta ütles, et kuigi antikommunistlikud ukraina rahvuslased naiivselt ütlesid saabuvaile sakslasile teretulemast, nad nägid peagi, et Kolmas riik ei olnud see, mis nad arvasid olevat.

Tuhanded ukrainlased organiseerisid vastupanuliikumise ja alustasid võitlust sakslaste vastu.

Ukrainlased pidasid St. Vladimiri Instituudis konverentsi, kus käsitleti juutide ja ukrainlaste suhteid natsi okupatsiooni ajal.

Konverentsist võttis osa üle 600 ukrainlase.

Konverents oli vastuseks Ottawa äsjasele otsusele luua komisjon, kes hakkaks uurima sõjakuritegude asju, ütles Toronto ülikooli prof. Jury Boshyk. Üheks konverentsi eesmärgiks oli varuda informatsiooni loodavale komisjonile ja kummutada müüte selgeks tehes, et ukrainlastel pole tegemist kollektiivse süüasjaga.

EESTLASED ROOTSIS

Lundi Pensionäride Ühing tähistas oma 10-ndat juubelit. Juubeli puhul pakuti kerge eine ja kohvi. Ühingu juures tegutseb käsitööring laupäeviti.

TÄHELEPANU!

Järgmisel 5 päeval

26.—30. MÄRTSINI

Furs by Finn'is hooajalõpu

KASUKATE VÄLJAMÜÜK

Kus mujal on teil võimalik saada kuni **70% HINNAALANDUST** kasukatelt ja kasukjakkidelt.

Teeme ruumi uutele saadetistele.

Ärge viivitage! Selline võimalus ei kordu enam.

FURS by FINN

Avatud iga päev kuni 6., neljap. 7.30, laup. 5.

191 Eglinton Ave. E., Toronto M4P 1K1 — Telefon 488-1701

EESTI ALUMIINIUM KOMPANII

Nüüd saadaval uued EUROOPA STIILIS

THERMO-AKNAD

kolmes värvis 2- ja 3-kordse klaasiga.

Tasuta hindamine. **Helistage: töökoja tel. 832-2238 kodus 769-0932**

OSSO Investments Inc.

10335 Keele Str., Maple, Ontario L0J 1E0

Kevadpühade lauale ostke meie saadusi

VIKING FOODS & IMPORTS

133 Laird Drive, Toronto M4G 3V5 — Telefon 425-0450

Palju kaupu VÄLJAMÜÜGIL kuni 50% HINNAALANDUST

(kaubad, mida enam ei valmistata või milliseid on laos liiga palju)

- **Suitsukalkunid, -singid, -lõhed, -siiad ja -forellid**
- **Soome kilud ja silgud**
- **Skandinaavia delikatessid ja konservid**
- **Euroopa juustud**
- **Eesti ja soome pagarisaadused**
- **Väga maitsvad islandi rasvaheeringad**
- **Suur valik mitmesuguseid kalafileesid purkides**
- **VERIVORSTID**

SUITSUTAME ostjate poolt toodud lihasaadusi

Äri avatud pühade nädalal: teisip., kolmap. 8—6, neljap. 8—7, **Suur-reedel suletud.** Laupäeval 8—4. Esmaspäeviti suletud.

PLUMBING, HEATING & REPAIRS

Eesti ettevõte

Oil-, gaasi- ja elektriahjud ⊛ Korstnavoodrid (chimney lining). ⊛ Ahjude puhastamine.

Tel. 275-1280 — Roland Kullik

Income Tax Preparation

MARK TUOMOLA, B.A.

191 Eglinton Ave. E., room 206

— Soome Ühispanga maja —

Tel. 488-1801

Töötanud 1973. a. alates

25. aastapäeva VÄLJAMÜÜK

Riiulid, magamistoa-, elutoamööblid, lambid jm.

Suletekid ja tekkide katted jm.

Avatud: esmasp., teisip., neljap., reedel 9—9, kolmap., laup. 9—5

Astuge sisse ja vaadake ringi!

Nolte

SWEDISH FURNITURE HOUSE

475-6016

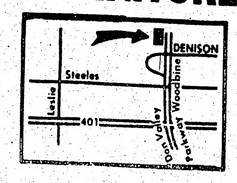

7500 Woodbine Ave., (½ milli põhjapool Steeles'i)